

INDEPENDENT LITHUANIA

★ ★ ★

Authorized as second class mail,
Post Office Dept., Ottawa

Nepriklausoma LIETUVA

Už išlaisvinimą Lietuvos!
Už ištikimybę Kanadai!

★ ★ ★

For Liberation of Lithuania!
For Loyalty to Canada!

Nr. 1 (67)

PRICE 10c

MONTREAL, 20 DECEMBER, 1947

KAINA 10c

VII METAI

SVEIKI SULAUKE ŠV. KALEDU IR NAUJUJU METU

Redakcija ir
Administracija

DARBA PRADEDANT

Iš kulturingos lietuvių tautos ar atskiro jos nario gyvenamasis laikotarpis *reikalauja* žymiai daugiau negu praityje. Ypatingos išvermes ir pastangų reikalauja iš grupių gyvenančių toli nuo tėvynės, nuo kurių vienokio ar kitokio pasistatymo priklausys tvirtas lietuviško charakterio išlaikymas arba suglebitas pusiaukelėje. Kad žmogus būtų tobulesnis jis turi labiau išsiversti, daugiau jausti, daugiau suprasti savo tautos žmonių ar jos dalies vargą, džiaugsmą ar liūdesį. Jis privalo skaityti savo dvasiai artimą spaudą, kuri padėtų praplesti jo žinojimą ir duotų galimybę plačiau suprasti tautos siekimus.

"NEPRIKLUSOMA LIETUVA" savo turiniu ir stengsis padėti gvilteni mintis, kurios nors maža dėlini padės nušviesti didžiulius uždavinius.

Pradžią sunki, bet nugalima. Pradinį mūsų darbą galima vadinti vargo einamas kelias. Norime daug, bet padarome mažai... Nusiskundimai ir dejonės darbą nelengvina, užtai viska dedame į šalį.

Nors ir labai pavėluotai, bet išeiname. Išeiname į plačiąją šio žemyno lietuvių visuomenę su viltimi ir pasitikėjimu. Išeiname sveiki, kupini pasirizimo ir valios. Žinome, kad susilauksime iš tam tikros, suklaidintos mažos dalelės tautiečių mums priekaištų, gal ir didesnių audrų. Tam mes ir išeiname, kad pusiaukelį nepalūžti. Mes drąsiai skelbsime pasauliui likusiųjų pavergtų brolių šauksmą: "Jūs, kurie išliksite gyvi, pasakykite žmonijai, kad mes žuovome dėl to, kad mylėjome Lietuvą".

Kitas, nemažiau svarbus uždavinys, tai sakyti visiems lietuviams: Būkime ištikimi ir sąžiningi šio krašto piliečiai. Būkime pasiruošę klusniai pildyti Kanados valdžios įstatymus ir įsakymus. Atsiminkime, kad šis kraštas yra mūsų antroji tėvynė, o jos valdžia yra mūsų globėja. Mums nepakely dėtis prie grupių, kurios yra priešingos Kanados valstybės santvarkai.

Kad šie tikslai būtų geriau ir gražiau įvykdomi, mes norime, kad naujoji "N.L." taptų visų lietuvių švyturys, o savo turiniu jungtų visus, be pažiūrų skirtumo vienon darnion lietuviškon šeimon. Mes tikimės senųjų ir naujai atvažiavusiųjų lietuvių idealiniu nusiteikimu, kviečiame visus tautiečius prisidėti prie šio laikraščio turiningumo savo raštais, sumanymais bei patarimais, korespondencijomis iš kolonijų ir stovyklų, vertimais iš kitų kalbų. Kviečiame bendradarbiauti U.S.A. Europos ir kitų šalių spaudos žmones. Sutelkime jėgas padarysime savo laikraštį tokį, kokį mes patys norėsime.

KALEDU RYTAS LIETUVOJE

— J. Nevardauskas —

Per langelį sniegu užpustytą,
Liūdnom akim, su sielvartu širdy,
Žvelgs motina Kalėdų rytą —
Ten puošis snaigėm putinai balti.

Kaip žvaigždės ašaros subėgę,
Skarelėj liks rakinant jai duris
Tik vienos pėdos grims baltajam sniege,
Iš tų namų, kur eidavo būrys.

Takeliai sniego pūku bus nukloti,
Prie kelio pušynėliai snaus.
Močiutės mintys tuos takelius ims klajoti,
Ir plėšys širdi žaros raustančio dangaus.

Nebus tiek daug žmonių bažnyčioj,
Kur lino rūbais marguodavo keliai
Su-grįžus iš Bernelių, grįčioj
Ant tuščio stalo leisis saulės spinduliai.

Ten brolis nepasveikins savo brolio,
Ir rankų motinos nejaus ant pečių
I ten plauks mintys tremtinio — varguolio
Kalėdų rytą tarp snieguolių krintančių.

etn

ATSISAUKIMAS

Jau seniai Kanados Lietuvių Taryba dirba tylų, nelengvą, visiems tautiečiams jaučiamą darbą. Šis darbas buvo išplėstas netik vietos lietuviuose, bet ir toli užjūrio vargan patekusiems broliams.

Pasiimtas išpareigavimas ir atsakomybė nekartą leido kreiptis į plačiąją Kanados lietuvių visuomenę paremti vienu ar kitu reikalu. Tautiečiai, kuriems rūpėjo pavergtosios Lietuvos reikalas ir išblaškytų brolių vargas mums pritarė.

Šiuo kart vėl kreipiamės į Jumis prašydami paramos naujai pertvarkytai savaitinei "Nepriklausomai Lietuvai" leisti. Mes neabejojame, kad Taurieji Lietuviai pilnai suprasite šio meto spaudos reikalingumą ir gyvenamojo laikotarpio svarbą.

Kanados Lietuvių Centro Taryba kviečia visus tautiečius, be įsitikinimo skirtumų remti pradėtą darbą. Vakariene, pobūviuose gautąjį pelną, jei ne visą, bent dalį skirkite savo savaitraščiui. Naujasis "N. L." leidimas ir išsilaikymas priklausys nuo Jūsų paramos.

Neturime savo spaustuves, savo mašinų, pilno lietuviško raidyno. Visą tenka nuomuoti mokant aukštas kainas. Dėka pasiryžėliams šios kliūtys viena po kitos palengva muga-

limos ir darbas varomas be sustojimo. Šio darbo pasėkoje štai šio metu pirmąjį Kanados lietuvių reikalus atstovaujantį laikraštį Didelė mūsų padėka ir priklauso jiems. Vėliau tikime galėsime dėkoti Tamstoms už paramą. Laikraščio finansinės komisijos adresas: M. Arlauskaitė, 6624 3rd Ave., Rosemount, Montreal 36, Que.

K. L. C. TARYBA

Kanados Lietuvių Sąjungos Centro
Valdybos Sveikinimas

Viena iš senesniųjų lietuvių organizacijų Kanadoje sveikina naująją "NEPRIKLUSOMĄ LIETUVĄ" ir jos redakciją. Mes linkime, kad naujasis savaitraštis taptų visų demokratinių galvojančių lietuvių veidrodžiu, iš kurio spindėtų lietuvių tautos tikslai, rūpeščiai ir džiaugsmas. Mes linkime sėkmingai rauti iš šaknų tas piktžoles, kurias pasisekė pasėti tarp mūsų vieninteliui, lietuvių kalba leidžiamam nelietuvių tautai atstovaujančiam laikraščiui. Mes kviečiame, kad "NEPRKL. LIETUVA" būtų skaitoma ir remiama visų L. Sąjungos narių. Pirmojo Naujųjų Metu sutikimo ir iškilmingos vakariinės parengimo pelną skiriame Tau "NEPRKL. LIETUVA".

K. L. S. C. Valdyba

Kanados Lietuvių Centro Taryba Didžiųjų Švenčių proga sveikina visus lietuvius Kanadoje ir už jos ribų. Naujai atvykusiems ir atvykstantiems tautiečiams linki sėkmingai isikurti, o vėliau isijungti į taip užleistą kultūrinį lietuvių gyvenimą šiame krašte.

Visiems geriausios ateities.

K. L. C. TARYBA

KODEL BADAUJA EUROPA

Nuo karo pabaigos jau praėjo 2½ metų, bet Europos kariavusiuose kraštuose iki šiol nematyti jokių pagerėjimo žymių, net nepratomama, kad be užjūrio pagalbos būtų imanoma išsiversti. Nekuriose valstybėse jautiamas net žymus pablogėjimas, kaip maitinimo, taip ir butino vartojimo prekių, aprūpinimo, negu tai buvo karo metu. Iki šiol Europoje jaučiama visiška ūkio dezorganizacija. Svarbiausia Europos ūkio pakrikimo priežastimi reikia laikyti geležinę uždangą, skiriančią Europą į dvi dalis. Rytinėje uždangos pusėje atsiderėjusi žemės ūkio kraštai, prieš karą dalinai patenkinusieji Europos poreikavimą. Visos valstybės atsiderėjusios po globo Sovietų Sąjungos yra netekusios nepriklausomo gyvenimo ir tvarkomos pagal Maskvos diktatorių nurodymus.

Rusija, šis milžiniškas žemės ūkio ir visokių žemės turtų kraštas, patekęs į raudonųjų diktatorių rankas, nebeistengia netik eksportuoti, bet nei savų gyventojų pusbadžiui išmaitinti. Europos kviečių aruodė Ukrainoje, vienais metais nuo bado, dar taikos laiku, išmirė septyni milijonai žmonių. Tuo pačiu metodu tvarkant, pakilusieji žemės ūkio kraštai kaip: Estija, Latvija, Lietuva, Rytų Vokietija, Lenkija, Vengrija, Rumunija, Bulgarija, Jugoslavija ir Albanija, visi šie kraštai neteko savo pirmąsias gamybos. Balkanų kraštai prieš karą eksportuodavo didelius kiekius kviečių ir kitų gaminių, arba Lietuva, šis mažas kraštas sugebėjo eksportuoti per metus 18,000 tonų sviesto, 60,000,000 stukų sausinių, mėsos gaminių už 60 milijonų litų.

Dabar šie kraštai patgyvena patys bado laikotarpi. Pavyzdžiui Rumunijoje ir Jugoslavijoje pereita žiemą milijonas vaikų ir suaugusių mirė iš bado. Kiek galima spręsti iš gaunamų laišku iš Lietuvos, ten irgi gyvena pusbadžiui, žmonės išblaškyti, ūkiai apiplėšti, išdraskyti ir daugumoj stovi

neapdirbami. Tas pats yra ir kituose Sovietų Sąjungos kraštuose.

Viso to priežastimi reikia laikyti komunistinę politiką. Pagal jų programą senas pasaulis turi būti išardytas, o jo vietoj naujas pastatytas. Sugriauti viską yra lengvas darbas, bet naujai atstatyti reikalinga sugėbėjimo ir laiko. Didžiąją Rusiją sugriauti pavyko per keletą metų, bet atstatyti, išskiriant kintančią pramonę, neįstengė per 30 metų iki buvusio lygio. Sovietų Sąjungoje privati nuosavybė panaikinta, ūkiai buvo apiplėšti ir sunaikinti, jų vietoje įkurti valdžios dvarai ir kolchozai. Kolchozai yra baudžiavos tipo dvarai, kurie faktinai yra komunistų partijos rankose, o jų darbininkai yra tik vergai neturintieji teisės pasirinkti sau darbą bei pakeisti vietą. Kolchozininkas už savo darbą gauna tik tokį atlyginimą iš kurio neįsada įstengia ir pusbadžiui prisimaitinti. Kolchozų vadovai skiriami ne pagal sugebėjimą, bet pagal ištikimybę partijai. Dėl tų priežasčių Sovietų Sąjungos ūkio našumas yra labai žemas.

Bolševikų užimtuose kraštuose vyksta pilnas apiplėšimas. Netik viskas gabenama į Rusijos gilumą, bet ir patys, pažangesni ir geriau gyvenę žmonės, kaip neištikimi naujai įtvarkai kalinami ir gabenami į Sibiro Koncentracijos stovyklas. Pagal gaunamas žinias iš įvairių kraštų, esančių po komunistų valdžia, sunku esą jau surasti šeimą kurios narys arba kas nors iš giminių nebūtų išvežti į Sibirą.

Esant tokiai padėčiai, kada viskas neikinama ir žmogus paniekintas, nebėgi būti kalbos apie kokią nors iniciatyvą ir pastangas kelti gamybą. Kiekvienas žiūri, kad tik prastumtų tą dieną ir laukia gal kada pasibaigs vergijos laikai. Kada vėl žmogus puls visomis keturiomis į gamybą ir atstatymo darbą, tik tada vėl gamins ne tik sau pramisti, bet stengsis kiek galint daugiau patiekti rinkai.

A. PUPELIS

**Kristaus Gimimo Šventės proga savo mieliesiems
parapijieciams linkiu laimės.**

**Naujamajai "Nepriklausomai Lietuvai" sėkmingai
dirbti didįjį darbą. Linkiu, kad jos einamasis
kelias būtų remiamas visu lietuviu.**

**Montrealo Lietuvių Parapijos Klebonas
KUN. BOBINAS**

KUR EINATE BROLIAI?

Dar traukiniu važiuojant per KanaDOS žemę, jau girdėjome šnekant: "Kodėl jie nevažiuoja namo, bet atvažiuo čionais". Čia kiekvienam neišaiškinsi, nes ši istorija ilga ir skaudi — jau pačioje įžangoje aiškiai matosi tragėdijos žymės. Kaip tokiems netikėliams Tomams, patiems nieko nemačiusiems, ištraukęs savo širdį neparodysi ir nepasakysi: šituo krauju buvo nulaistyti keliai į Sibirą ir į Vakarų, štai tie patys vaikai, kurių tėvai 1918 m. sumušė daug galingesnę priešą ir atstatė Lietuvos Nepriklausomybę.

Gyvenimo posūkyje įvykiai pasuko prieinga kryptimi. Tūkstančiai to krašto žmonių, vienokių būdu turėjo palikti per vargą įkurtą gimtąją pastogę. Nenoriu aš kalbėti tų visų vardu, kad kartais nebūtų nuomonių skirtumo, bet noriu pareikšti savo įsireiškimą. Kaip man teko skaityti komunistinėje spaudoje, kad atvykusieji yra naciai, fašistai ir t.t. O tų žodžių gal patys nežinodami jų prasmės randa žodynuose ir krauna musų sąskaiton. Nežinau, mieli broliai, gal tas jums ir gražiai atrodo, bet mums, pasidaro tik gaila jų... kad dar yra tokių tamsių tautiečių, kurie pamilo savo krašto okupantus ir brolis

broliui kasa duobę. Tas tiesa, kad mūsų Nepriklausomoje Lietuvoje darbininkas stovėjo žemiau negu valdininkas ar kitas valstybės tarnautojas. Apie Lietuvos darbininkų būklę, to mums negalite priminti. Nes čia, atvykusieji miškų darbams, mes nesame buvę jokie aukšti pareigūnai, nuo kurių būtų priklausęs tuometinis Lietuvos darbo žmonių geresnis gyvenimo lygis. Bet esame: daugiausiai kilę iš smulkių ūkininkų šeimų, jaunimas, buvę darbininkai, kuriems fizinis darbas yra ne naujiena.

Jeigu aš nebūčiau buvęs Lietuvoje 1940/41 m. ir nebūčiau matęs okupantų žiauriausiais būdais nukankintų savo mokslo draugų gal kitaip galvočiau? Bet šiandien, žinodamas kad ten yra žuvęs tikras brolis, artimieji kažkur išvežti, man yra aišku, kad nekitokie keliai laukia ir mūsų. Daug aš galėčiau duoti vaizdų, kurių nesate girdėję, manau, kad ir nenorėtumete girdėti.

Patys nežinodami už ko griebtis, mums primetate bendradarbiavimą su naciais, kad mes buvome jų talkininkai ir kartu su jais eįjome. Ar tamsioms yra žinomi tie tūkstančiai D.P., kurie buvo išvaryti iš savo krašto? O kiti bijodami ateinančio fronto

patys pasitraukė, kur vėliau vokiečių buvo paimti prie sunkiausių ir pavojingiausių darbų — tiesiog paversti vergais.

Už vieną pasakytą žodį priešinai vokiečių valdžiai, šimtai ir tūkstančiai mūsų tautiečių atsiderėję K. C. — koncentracijos stovyklose. Tikrai žinau, jūs tų stovyklų nematėte ir neįsivaizduojate. Vien Plosenburge buvo nužudyta 54,990 žmonių. Kur ir dabar galite pamatyti ant krematoriumo kamino tarp kitų tautybių užrašą su žuvusiųjų skaičiumi "Lithuanian 2,480". Paimkime dar žiauresnę stovyklą Dachau. Visoje baisybėje dar tebestovi krauju nutašytos sienos. Kai kartą sustoję su Amerikos ir kitų valstybių laikraščių korespondentais liūdnai žvelgėme į 80,000 žmonių kapą, aš skaitydamas paminklinėje lentoje užrašytus žodžius "Lithuanian..." savyje kartojau: o motina Lietuva, ar tu žinai kur tavo sūnūs... už ką kenti, lietuvi? Į tuos paskutinius žodžius savyje neradau atsakymo. Taip pat, kaip 1945 m. gegužės 3 d. kai mačiau antrą traigišką įvykį jūroje. Būtent, kaip buvo paskandinti du didieji vokiečių laivai Cap Akrona ir Thielbek vežę kelis tūkstančius politinių kalinių. Ar jūs galite suprasti tų žmonių paskutinę sielvartą? Kur tiek iškentę baisiausių kančių, žinodami kad ryt ar poryt vėl bus taika, turėjo paskęsti. Stebūkeingų būdu dalelę jų išsigelbėjo, kurių tarpe buvo vienuolika lietuvių. Pagal jų mums taikomus metodus, gal ir jie yra naciai, ar kolaborantai?

Žinokite aiškiai, kad vieną kartą jūsų šmeižtų banga subirės. Mes atlaikėme netokias audras, o šitie bandoni sukelti tušti vėjai, vėjais ir pasilik.

Ateis diena, kada vėl mes išeisime į tikrą gyvenimą. O jus, kaip seno vėjinio malūno žiūrės, miltinom akim žiūrėsite į mūsų pražygiuojančias gretas.

Ta pati dainą, kuri dabar skamba miškų gilumoje vėl skambės laisvoje mūsų Tėvynė.

— J. Nevardauskas

RUGIAPIUTE

Karole Pazeraite

(ištrauka iš paruošto spaudai romano "Liktūnas")

Dalgiui rudenio palinks pribendę varpos...

B. Brazdžionis

Saulė svilino visą liepos mėnesį, prieš laiką brendindama javus. Rugių varpos linko žemyn, lyg pailsusios švaistėsi piovėjai su dalgėmis, paskui juos lankstėsi grėbėjos.

Po Sv. Onos ir Juodųjų vyrai išsėjo į laukus su naujai išgalastomis dalgėmis. O Gylinė su Mone, Liuda ir Marule iš paskos.

Monė žiūrėjo. Jau šiemet ji nebevaikščios parugėmis, nebesidžiaugė rugiagėlėmis ir žydraisiais žirgeliais straksinčiais tarp rugienojų. Baigiasi vasara. Gal ir gauduonė jaučia besiantinantį čudenį, ir, gedėdama dėl piaušiamų rugių, taip gailiai medyje gaudi?

— Monikel, matai, kaip Liuda atsiliko? Griebk smarkiai ir rišk pėdas. Judviejų baras tik tik pradėtas. Cia tau ne Kauno mūrai griūva, anot tos pasakos, o tik rugiai — mūsų duona, — šaukė Gylinė, besijuokdama nuo širdžių juoku. Jos rausvas veidas lašėjo. Marškiniai lipo prie kūno. Tačiau nuo Antano dalgės ji neatsiliko.

— Gražios duonelės turėsim šiemet. Tai ne rugiai, o auksas, — džiaugėsi tėvas.

Monė žvilgtelėjo į vyrų nugaras. Ir tų šlapios. Tik Liuda, nesiskubindama, rišo pėdus, kažką niūniuodama

po nosia. Monė taip pat stvėrėsi darbo. Iš pradžių nesisekė. Buvo atpratusi. Po kurio laiko ir ji šiaip taip žengė po ražieną, liepdama seseriai pasilsėti. Tačiau greit ją išmušė prakaitas ir galva apsisuko.

Ten, toliau, kitą barą varė Pranas, kuris vos spėjo kirsti. Marulė vis čiapat ir čiapat. Ir šypsosi, žiūrėdama stačiai į Prano akis, erzinančiu šypsniu.

— Tai darbininkės! Dvi dukros eina paskui tėvą ir neroja. Tai vis miestiškos godos, — vėl suniežėjo Gylinė liežuvis.

Antanas ir Marulė nusikvatojo visa gerkle.

— O kokios tos miestiškos godos, tetule? Aha, nežinai? O mažai nediršti? Tu gi mūsų naminė, sakyk, nieks nepadyvy, — erzino Antanas Gylinę.

— Oi tu blevyzga, blevyzga, — kikenė Gylinė.

— Ką darysi neblevyzgojęs, — širdžiai saldžiau pasidaro.

— Na, o mergos, ar nepasaldina tavo širdies? — gudriai šypsojos, vikčiai rišdama pėdą, Gylinė.

Antanas stovėjo, dalgės koto įsmėgęs į ražieną, ir šluostėsi marškiniai rankove nuo kaktos prakaitą. Jis pastebėjo anapus upelio einančią, asočių nešina, merginą.

— Tapile, ar nepagirdytai trokštančiųjų? Zinau tavo girą. Tokios visoj parapijoj nė su žiburiu nerastum, — šūktelėjo Antanas.

Užkalbintoji apsimetė tik dabar juos pamačiusi. Ir sustojo, droviai šypsodamasi. Tai buvo apvalavidė mergina, kiek užriesta nosyte, kuri darė jos veidą vaikiškai miela.

— Padėk Dieve, — tarė mergaitė. — Jau aš nė nežinau, kas man daryt. Kad manęs laukia šeimyna. Jie irgi ištroško.

— Tai beširdė. Matei Užkeiktąją Mergą, kuri ten kažkur apie Merkinę amžius prie kelio guli? Tai tu. Akmuo esi, o ne merga, — tariamai įširdęs, drožė Antanas.

Mergaitė parado, ką lauko aguona, kuri alpo Gylinės rankose, drauge su rugiais rišama. Pastovėjo kiek laiko neryžtingai, svarystydama, kas daryt. Antanas, kaip vanagas, įsistebeilijo į mergaitę savo šelmiškomis akimis ir laukė. Mergaitė negalėjo atsispirti. Ji perbrido basom kojom upelį ir, rausdama, įteikė asotį Antanui.

— Prašau gerti. Saviškiams aš nebėgsiu vėl namo ir atnešiu.

Antanas, su nugalėtojo šypsena lūpose, paėmė iš jos rankų asotį ir atidavė Gylinei.

— Gerkit pirma jūs, moteros, o paskui mes, vyrai. Tai Tapilė, — juokėsi Antanas. — Užtat aš turiu tau padėkoti.

Ilgai negalvodamas, jis sustvėrė mergaitę į glebį ir skambiai pabučiavo į žandą.

Senis Juodajis gėrė girą ir debčiojo į mergaitę susižavėjusiomis akimis.

— Kam tu mergaitę gąsdini? — užsisistojo Gylinė, matydama, kad mergina nežino kur dėtis iš gėdos.

— Dar nė viena merga nuo to prietvariaus negavo, — juokavo tėvas.

Monė tylomis stebėjo mergaitę.

Koks malonus, nekaltas padaras.

— Tas Antanas mėgsta kirkinti mergas, — pastebėjo Gylinė. — Gaidžio brolis gal esi, kad tau vienos mergos mažą?

Antanas nusijuokė. — Vyro širdis — akmuo, o moteriškos — vaškas, tetule.

Liuda norėjo vyti einančią namo mergaitę ir išpėti ją, kad nebūtų per daug duosni. Bet susilaikė, sušnibždėjusi "lig laiko".

— Taip dirbdama, seniai dantis pakabintai ant grėdų, — pastebėjo tėvas Monei, nuvaręs pradalgę ir suleisdamas dalgę su asla. Tačiau jo lūpos nejučiomis šypsojos. Si duklė jį veikė švelninančiai. I ką ji nusidavė? Kiek į Rožę panaši, kada ji aštuoniolikinė buvo, ir dar kažkas naujo joje atsirado. Ponia...

Monė žvilgtelėjo bailiomis į tėvą, ir atlyžo. Jo šypsena buvo švelni, ramanti, lyg jis šypsojotųsi, žiūrėdamas į ramiai žaidžiantį vaiką. Kokie geri tie jos tėvai.

Saulė jau kryo į vakarus.

Pasirodė ir Juodajienė pabarėj.

— Eikit, mergaitės, vakariene ruošti, o aš čia už jus padirbėsiu. Jūs atpratot nuo darbo, tai šiai dienai pakanka. Cia mes dar trys darbininkės liekam — kalbėjo motina.

Dukters mielai metė darbą, nes jau jų marškiniai, kaip klėjais, buvo aptekę prakaitu.

Jos įsmuko į vasarinę, ir su rankšluosčiais per petį nuėjo upelin prauštis. Paskui abi tylėdamos skuto ankstybas bulves.

Monė, pildama vandenį į puodą, ūmai nutraukė tylą.

— Liuda, — pradėjo.

Tačiau sesuo bailiai pakėlė akis, lyg prašydama nekalsti.

Tuo metu per atdarą priemenės langutį išoko rudas, auksinėmis piktomis akimis, katinas. Jis savo letena vikriai atidarė spintelės dureles ir jau tykojo kažką nustverti.

Liuda šoko jį vyti.

Katinas dėbelėjo į ją kupinomis neapykantos akimis ir nukiūtino į daržą.

— Vagis, — sušuko Liuda. — Nežinau, kodėl motulė jį laiko. Jis viską vagia. Ir labai baurus, piktas.

— Man jisai taip pat nepatinka. Tas katinas man labai primena vieną Edgardo Poe novelę apie kerštingą katiną. Bet žmonės būna blogesni ir už gyvulius, Liudyte. Jie šypsos ir bloga daro. Dažnai pasižiūri į žmogų — mielas, nors prie žaidžios dėk, o paskui išgirsti apie jį visokių šunybų.

Liuda žvilgtelėjo į ją tiriančiomis akimis. Nejau ji ką nujaučia?

— Einu atnešti malkų, — skubiai ištarė ir nubėgo kieman į malkinę.

Bulves garinant, grįžo, pargindamas iš miško gyvulius, piemenukas. Jis, nė žodžio netaręs, lyg vogčiomis, padėjo ant stalo aukšlį kaupiną žemuočių, tarp kurių mėlynavo mėlynės, ir nudriubino per duris į kiemą.

— Palauk, Domai, tuoj bus vakariene, — stabdė jį Monė. Tačiau piemenukas nė neatsigrįžo. — Jis visada toks. Su vaikais pešasi, erzaloja, kaip įmanydamas, o troboje, prie suaugusiųjų, šventas. Jei ir žvilgteliai į kurį, tai tik iš paniūrų. Ar ne tiesa, Liuda? Man jo kažkodėl labai gaila.

— Taip, jis mielas vaikas, — patvirtino Liuda sisiblaškusi. — Ana ateina jau visi, — šaukė ji jau duryse. — O Marulė skuba pirma. Matyt, nori ligi vakarienės pamelžti. Marule, ana

(Perkelta 3 pusl.)

MACIAU SAVO SALI

JONAS NAVARDAUSKAS

Mačiau šią naktį savo brangią šalį,
Pavasarių papuoštą, kaip kadais...
Ta, žodžiais niekas apsaityt negali
Tokių dienų žydėjo ji žiedais.

Kiekvieną šventą žemės sauja,
Kiekvieną jos grūdėlį bučiavau.
Zalius krantus upeliai kūr skalauja,
Ten alpstančią aš širdį gaivinau...

Mačiau močiutę, kai bažnyčionė jo,
Keliu per lauką nokstančių javų,
Kaip juodas vakaras žieduos atėjo
Prie mano tėviškės namų savų.

I Nemuną auksinės žvaigždės krito,
Bet jos neskendo, kaip mūs praeitis...
Zibėjo visos upės saule ryto,
Nors žemę dengė dar juoda naktis...

Kažkur toli, aplinkui rytas kėlės,
Bet buvo be žiedų ir vasaros
Akyse stovėjo tėviškė ir gėlės,
O skruostais ritos kelios ašaros...

Lietuvišką darželį prisiminus.

(Iš albumo: "Lietuva, Salis Mano Brangioji")

AUKOS

Gerb. Tautiečiai suprasdami mūsų
žurnalo "N.L." persiformavimo svar-
bą parėmė aukomis

Is Simcoe, Ont:

V. Treigis \$100.00
J. Janušauskas 25.00
P. Karasauskas 25.00
J. Paškevičius 10.00

Is Montreal:

A. Navickas ..... \$ 50.00
L. Gudas 50.00
J. Leknickas 50.00
J. Duncikas 50.00
St. Yaspelkis 50.00
J. Juškevičius 50.00
J. Kuprevičius 30.00
A. Matulis 25.00
J. Vaškys 10.00
J. Trumpa 10.00

Is Tillsonburg, Ont:

S. Augustinavičius ..... \$ 50.00
A. Mažeika 25.00
F. Gurklis 20.00
Z. Mikenis 20.00
J. Liutkus 10.00
A. Masys 10.00
P. Simkus 5.00

Is Venesa, Ont:

S. Simutis 5.00
A. Mačkevičius 5.00

Is Toronto, Ont:

J. Garl 5.00
Redakcija aukavusiems nuoširdžiai
dėkoja.

ZINIOS IS PASAULIO

VĖL ATPLAUKE 800 D.P.

Laiyu "General B. Stewart" vėl
atplaukė apie 800 D.P. Iš jų 140 lie-
tuvų. Gruodžio 13-14 dienomis pro
Montreal pravažiavo Ontarion: 16
lietuvačių, 7 siuvėjai su šeimomis,
likusieji — vyrai kasyklų ir kelių
darbams. Jū apsisistojimo vieta tikimės
netrukus žinoti.

Amerikos, Anglijos, Francijos ir
Sovietų Sąjungos užsienio reikalų
ministrų konferencija Londone suiro,
neišsprendusi Vokietijos ir Austrijos
likimą. Ministras išvažinėjo susipykę.
Molotovas net su nepasakęs. Jis
norėjo prisiplėsti is Vokietijos 10
bilijonų dolerių ir ją pavesti komu-
nistų diktaturai, bet nepešė nieko.
Anglų ministras Bevin nurodė, rusai
jau prisiplėšę 7 bilijonus.

Visuose Kanados laikraščiuose
įdėta žinia kaip pusė šimto Kanadon
ileistų išvietintų ukrainiečių apkulė
ir ištraukinio išmetė du atlindusiu su

propaganda komunistų Jie važiuovo
iš Timmins į aukso kasyklas.

Ministrų konferencijai Londone ne-
pavykus, laukiama Vakarų Vokietijos
trijų zonų suliejimas į vieną ir įkūri-
mas vokiečių valdžios. Lietuviai ne-
norėtų kad šiai valdžiai būtų pavesta
išvietintų tvarkymas.

Kanados generolas McNaughton
sako, Amerika turės viršų atomo
energijos tobulinime dar per koki-
lešimtį metų.

Sovietų Sąjunga įvykdė rublių re-
formą, pagal kurią, kas pirma turėjo
dešimkę, dabar turės tik rublį. Sa-
ko, tai "kova prieš spekuliantus."

Per Kalėdas ir Naujus Metus tiki-
masi daug kanadiečių lietuvių vyks
svečiuotis Amerikon, o amerikiečių
atvyks Kanadon, ypatingai atlankyti
išvietintas gimines.

DAR 10.000 DP I KANADA

Kanados kasyklų ir kitų šaltinių
ministerija iš Ottawos praneša, kad
Kanada sutiko papildomai priimti dar
10.000 Europos stovyklose gyvenančių
išvietintųjų asmenų. Tuo būdu DP
skaičius, kurį sutiko Kanada priimti,
pakilo iki 20.000. (S & S 47. 10. 8).

DAIL. V.K. JONYNAS
DIRBA

Dail. V.K. JONYNO pagaminti pašto
ženklai pripažinti geriausiais
Tremtyje gyvenančių žinomais Lietuvos
dailininkas V. K. Jonynas prancūzų
okupacinei Vokietijos zonai pagamino
pašto ženklus. Hamburge įvykusiame
vokiečių filatelistų suvažiavime pripa-
žinta, kad dail. V. K. Jonyno pagamin-
tieji pašto ženklai yra patys gražiausi
visose Vokietijos zonose. Dail. V. K.

RUGIAPIUTE

(Atkelta iš 2 pusl.)

vanduo rankoms, o ten, prie sienos,
melžtuvė. Skubink, nes jau saulė tik
ant gijelės tesilaiko. Mone, žiūrėk,
ir motulė su tetule pardainuoja.

Monė išėjo paskui Liūdą į kiemą.
Iš tikro, jau namiškai paupiu pa-
reina. Marulė neša pabaigtuvių vai-
niką. Vyrai atsiliko ir ruošiasi prie
upės praustis. Juodajienė su Gyliene
traukė monotoniška gaida jau kaime
nebedainuojamą rugiapiūtės dainą:

"Tu eglala, tu siūbuonėla,
Siūbavai dienelį ir tamsių naktelį
Paki susiūbavai devynias šakeles,
Dešimtū viršunėlį —
Gegulai kukuoti, lakštutei lakštuoti.

"Tu, motula, vargdzienėla,
Vargavai dzienelį ir tamsių naktelį
Paki išvargavai devynius sūnelius,
Dešimtū dukralį —
Galvelei paieškot, širdelį suramyc."

— O kodėl duonos ir druskos neiš-
nešat mums? — šaukė linksmai Gy-
lienė, baigusi dainuoti. — Tai, šių dienų
jaunimas! Nė padainuoti, nė talkini-
kus sutikti nemoka.

— Teisingai sakai, tetule, mes jau
nuo lietuviškų papročių nutolom, —
sutiko Monė susigėdusi.

Ji jautėsi labai nuvargusi. Po vaka-
rienės pasiskubino į savo kambarį. Ji
buvo jau lovoje, kai išgirdo keistą
švilpimą. Po to Liudos durys sugirgž-
dėjo. Išėjo.

Dar kurį laiką ji girdėjo metalo
skambėjimą. Tai vyrai kumeliu plakė
dalges, nes pasižadėjo rytojaus rytą
kaimynai ūkininkei patalkininkauti.

Jonyno pašto ženklų meninė vertė
prilygstanti pačius geriausius Europos
pašto ženklus (E.)

ARABAI TELKIA
KARIUOMENĘ

(Dena) — Arabų Lygos gen. sekr.
Abdul Rahmann Azzam Pasha Bag-
dade pareiškė, kad arabai yra pasi-
ryžę Palestiną jėga ginti nuo kiekvie-
no, kuris pabandys ją padalinti.
Azzam Pasha patvirtino, kad egip-
tiečių, libanoniečių ir syrijiečių, ar-
mijos telkiamos Palestinos pasienyje,
o Transjordanijos armija jau mane-
vruojanti Palestinos teritorijoje.

LIETUVOS PARTIZANAI
KARŽYGIŠKAI KOVOJA

New York (LAIC) — Pavergtoje
tėvynėje mūsų tautos pasipriešinimas
ir partizanų kovos anaipol nemažėja.
Pasirinko žūtbūtinę kovą prieš oku-
pantą ir ją tęsia. Partizanų veiksmai
iš paskutinių dienų apie tai iškalbingai
liudija. Apie juos patyrėme iš pirmu-
tinių šaltinių. Jie tikri:

"Šių metų kovo mėn, lietuvių par-
tizanai, remiami lenkų pogrindžio ko-
votojų, užpuolė Cipliškių (Seinų
apskr.) policijos būstinę ir valsečių.
Užėmė išlaikė 4 valandas. Aukų ne-
turėjo. Policistus surinko, nuginklavo,
pasiėmė jų uniforminius rūbus ir
paleido. Pasiėmė, kas reikalinga,
įkurtė parduotuvėms ir pasitraukė."

"1946m. birželio mėn. Lietuvos par-
tizanai prie Kalniškių (Alytaus
apskr.) puolė sovietų NKVD ir istre-
bitelių (pagelbinės policijos) daliniai.
Toje vietovėje buvo nemažas parti-
zanų dalinys. Jis narsiai gynėsi ir
pasitraukė su mažais nuostoliais. So-
vietai ten turėjo daug aukų užmuštais
is sužeistais."

Kur sutiksime Naujus Metus?

Kanados Lietuvių Sąjunga vadovaujama ilgamečio
lietuvių veikėjo p. Sakalo ruošia tradicini Naujųjų
Metu sutikimą

parapijos salėje

Bus tiekiamas skani vakarienė su "linksmumu" užgėrimais
Pelnas skiriamas

"NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI"

Lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti, nes tik
čia kiekvienas sužinos kokia laimė laukia jo 1948 m.
Tą žinią išgirsite

gruodžio 31 d.

Nepraleiskite progos išgyti išanksto tikėtus,
juos gausite L.S. valdyboje arba pas narius.
Atsiminkite, kad viskas prasideda 8:30 val.

Lietuvių Sąjungos Valdyba.

VIENA IS ŽYMESNIUJU KNYGU LEIDYKLU
EUROPOJE

"ATZALYNAS"

Švenčių proga, sveikina naujai atvykusius Tautiečius
ir senuosius knygos mylėtojus. Linki, kad ir šioje
žemeje isteigtasis "ATŽALYNO" skyrius, kaip ir
Europoje padetu Jums, populiarinti didį lietuviškos
spaudos reikala.

"ATŽALYNAS"
689 Beatty Ave., Verdun,
Montreal, Que., Canada

BRANGUS KANADIECIAI LIETUVIAI

Mes, jūsu šeimos jauniausieji nariai, švęsdami pirmąsias
Kaledas šiame krašte, siunčiame is Timmins misku kuo
geriasius linkeijimus Šv. Kaledu ir Nauju Metu proga,
kaip jūsu asmeninei šeimui gerovei taip ir mūsų visai
lietuviškojai šeimai. Kanadoje vienybes, gražaus susik-
lausymo ir ištvermes didžioje ir vieninteileje kovoje uz
tevu žemę. Mes su jumis visuose frontuose!

MONTJOY TIMBER CO. LTD.

LIETUVIAI

K. Lukosius.

★ ZINIOSIS IS PAVERGTOS TEVYNES ★

PADETIS LIETUVOJE 1947 METAIS

Susizinojimo su Vakaraais būdai ir keliai.

/Zinios paimtos iš "Lithuanian Bulletin" liepos-rugp. Nr. Lietuvoje

Privatūs radio aparatai Lietuvoje buvo atimti iš vietos gyventojų. Vėliau buvo gražinti patikimiems partijos nariams. Šiaip jau piliečiai privalo klausytis naujienų iš garsiakalbių "raudonojo radio kampelių". Per juos naujienos perduodamos iš Maskvos ir Vilniaus radio stočių.

Kai Maskvos "Pravda" paskelbė straipsnį, puolantį J. A. Valstybes už pripažinimą Lietuvos suvereniteto ir už Lietuvos pasiuntinio p. P. Zadeikio pakvietimą į Užsienio Reikalų Ministerio priėmimą Baltuosiuose Rūmuose, tas "Pravdos" numeris Lietuvoje buvo išparduotas bematant. Juodojoje biržoje to numerio kaina pakilo nuo 20 kp. iki 40 rubl. Bolševikai tuoj suprato savo klaidą, ir tolimesnis tos laidos siuntimas buvo sustabdytas. Vietiniai spaudai buvo uždrausta išspausdinti tą straipsnį, pavadintą "Mirusios sielos", nors paprastai Lietuvoje laikraščiai duoda vertimus iš Maskvos laikraščių.

Antra naujiena lietuviams buvo Višinskio kalba konferencijoje Lake Success Amerikoje. Iš tos kalbos lietuviams sužinojo, kad jų broliai vakarinėje Vokietijoje/apie kuriuos sovietų spauda senai paskelbus buvo, jog jie žuvo nuo aliančių bombų/gyvuoja. Net keletas pavardžių buvo suminėta.

Dėja, Višinskio melas, apie ginkluotus būrius, išlaikomus amerikiečių, sukėlė skaitytojuose įsitikinimą, kad Višinskis kalba apie lietuvių ginkluotąs pajėgas Vakarinėje Europoje.

Niekas Lietuvoje nenori, kad tremtiniai dabar grįžtų iš Vakarų Europos ir niekas jų nesmerkia — juk jie yra saugioje vietoje. Kai Višinskis suminėjo, kad gen. Plechavičius, Kubiliūnas ir prof. Ambrazevičius yra gyvi, tai tuojau buvo suimti visi jiems artimesni asmenys Lietuvoje, o universitetai pareikalavo iš visų buvusių Ambrazevičiaus studentų laikyti egzaminus iš naujo.

Tūlas svetimšalis, apsilankęs Rūsijoje, reiškia didelio nusistebėjimo griežta bolševikų valdžios kritika, kurią jam teko išgirsti traukinyje, vykstant į Maskvą. Tas pats svetimšalis matęs Maskvos restorane mūšį tarp komunistų ir opozicionierių. Demobilizuoti rusų kariai garsiai grąsino likviduoti jų šeimų skriaudėjus. Matydama tokią demobilizuotųjų nuotailką, valdžia daro jų tarpe "scriningus" ir nepatikimus išveža kuo toliausia nuo jų namų.

SUĖMINAI

Suėminiai yra kasdieninis reiškinys Lietuvoje. Žmonės pražūva iš nakties. Arkivyskupas Mečys Reinys buvo suimtas Vilniuje birželio pradžioje, netrukus po jo tariamo pasikalbėjimo su Tasso atstovu. Tas pasikalbėjimas buvo paskelbtas Sovietų ambasados biuletenyje Vašingtone.

Apie rašytojo Kazio Jakubėno suėminimą turima sekančių smulkmenų:

J. Paleckio pasitarime su rašytojais ir laikraštininkais, "prezidentas" nusiskundė kūrybinio darbo stoka šioje "laimingoje laisvės eroje". Jakubėnas atvirai pareiškė: "Tamstai gal nežinoma mūsų darbo sąlygos. Kaip mes galime rašyti? Stai mano pavyzdys. Po darbo valandų grįžtu namo ir sėduos prie stalo rašyti kramtydamas sumuštinį. Tuoj kažkas bedžias į duris — atėjo NKVD iškratyti. NKVD vyrai paima mano valgi. Tuoj po to antras vizitas — milicija. Ji pasima mano marškinius ir plunksną. Taip vyksta kas nakt. Pasakykit man, kaip galima rašyti tokiomis sąlygomis?" Sekantį rytą Jakubėnas dingo.

Panevėžio aukštesnės mokyklos direktorių p. Jušką su keletu kitų mokytojų suėmė 1947 m. sausio mėn. už tai, kad kažkas mokykloje sudraskė Stalino ir kitų bolševikinių vadų paveikslus.

GYVENTOJAI

LAUKIA KARO.

Lietuvos gyventojai vėl meldžias, lygiai taip kaip 1941 m. birželio mėn., kad prasidėtų jų išlaisvinimo karas. Praėjusią žiemą girtuoklis Paleckis vienoje savo prkalboje piktai pareiškė: "Nesitikiškite karo — jo nebus. Jūs tik apgaudinėjate save. Vietoj to prisidėkite prie tarybinės Lietuvos atstatymo visomis jėgomis". Naivus "prezidentas" skundėsi, kad net jo motina paklaususi jo: "Vaikeli, pasakyk man, kadą bus karas, kurio mes visi taip laukiame"...

Karo galimumo paneigimas iš Paleckio lūpų, drauge su jo paties pasakojimu apie jo motinos troškimą, žmonėse sustiprino viltis susilaukti karo. Dabar Lietuvoje eina rimti pasiruošimai karui. Pasienio juosta sustiprinama ir paverčiama sovietų "Atlanto tvirtove". Sustiprinta ir karo mankšta aukštesiose mokyklose. Universitetuose studentai ir studentės turi semtis karo mokslo 6 valandas savaitėje. Studentės ruošiamos lauko slaugytojų tarnybai.

RUSIFIKACIJA

Okupantų režimas yra palaikomas išimtinai ginkluota pajėga. Pusė metų Bolševikų pažadėta "amnestija" visų ignoruojama. Tačiau kai kurie, pasislėpę nuo mobilizacijos, pasidavė rusams, kiti gelbėjosi pabėgdami į Rytprūsius, Klaipėdos kraštą ar į labai aptuštėjusias Vilniaus sritis.

Gelžkelių stotys ir miestai tirštai apstatyti kariuomene. Labai aktingai krašte veikia "liaudies milicija" ir "istrebiteliai". Kai jie nėra užimti žmonių medžiokle, prižiūri tvarkingą produktų pristatymą. Jie nesidrovi apšaudyti žmogų, jei tik randa, kad jis per greit eina. Tų būrių viršininkai yra rusai, bet jų eilėse kartais pasitaiko ir vietos gyventojų — išdavikų ar kriminalistų. Pastaruoju metu "istrebiteliai" mėgina populiarinti savo naują pavadinimą — "laisvės gynėjai" ir "aktyvistai". Vietos gyventojai paprastai juos vadina "strebokais, stribikauliais".

Po dažnų ir kruopščių "iššukavimo" operacijų, bolševikai Lietuvoje aptiko daug bunkerų ir kitokių slėptuvių. "Miško broliams" jas teko susprogdinti drauge su priešais ir paieškoti naujų pasislėpimui. Partizanų gyvenimas yra itin pavojingas. Bet nemažiau pavojingas yra ir "istrebitelių" verslas — dažnai nuėję papietant jie daugiau ir nebegrižta. Nuolatinis pavojus jų gyvybei iššaukė didelį girtuokliavimą jų tarpe.

Ten, kur dažniau įvyksta partizanų užpuolimai, ūkininkai yra deportuojami. Negelbsti joks pasiteisinimas. Ivairių rūšių uniformuoti ir apsiginklavę rusai dažnai "inspektuoja" sod-

žius, atimdami maistą ir plėšikaudami. Kai vienas sužeistas partizanas buvo paimtas tardymui, bet vėliau išvogtas iš ligoninės, visas ligoninės personalas buvo deportuotas. Kai vienas vaikas buvo sugautas supirkinėjant tvarstomąją medžiagą partizamams keliose vaistinėse, nukentėjo visi vaistininkai.

Lietuvoje kiekvienas buv. karininkas, valdininkas, šaulys ar nepriklausomybės karo veteranas turi išrašyti "miško broliją", nes neturi kitokios išeities. Prie jų prisideda pasislėpę nuo mobilizacijos ir išlaisvinti politiniai kaliniai. Partizanai turi ir savo baudžiamąjį kodeksą. Išdavikės moterys pirmą kartą baudžiamos galvos muskutimu ir rykštėmis. Vyrams už tokius nusikaltimus įtarkuojama ir įsūdinama apatinė kūno dalis. Už pakartotiną panašų praskaltimą priteisiama kulipka.

Nukautųjų partizanų išniekinimas vis dar praktikuojamas okupantų. Užmušus partizaną, bolševikai nutraukia jo batus ir nuvelka rūbus; po to lavoną paguldo artimiausiame mieste kur nors viešoje vietoje prie tako. Komunistai, praeidami pro lavonus, spaudo į juos ir spardo. Vietos gyventojai verčiami žiūrėti į bolševikų sadizmą. Lavonai būna baisiai sužaloti: kojos išsuktos ar sulaužytos, akys išluptos, kiaušiai perskelti. Ankščiau rusai leisdavo tuos kūnus palaidoti. Tačiau nuo 1946 m. mūšių apipuvę partizanų lavonai paprastai yra išvežami nakties metu karo belaisvių ir užkasami nežinomose vietose; kartais jie yra sumetami į pelkes.

Keletas moterų išdrįso prisitarti prie kankinių kūnų, atsiklaupyti ir poteriauti. Viena tų moterų su meile paglostė savo sūnaus galvą, bet tvirtai pareiškė, kad tai nebuvęs jos sūnus; taip vargšė norėjo išgelbeti kitų savo vaikų gyvybes. Niekas iš minios ir daugybės pažįstamų neišdavė jos paslapties.

Komunistai, nukauti patriotų, palaidojami iškilmingai raudonai nudažytuose karstuose išniekintose kapinėse. Atslinka ir taip, kad bolševikiniai satrapai reikalauja iš kunigų palydėti "herojų" karstus į kapus. Tūlas kunigas atsisakė, bet vėliau turėjo prisidėti prie "miško brolijos", kai buvo išlaisvintas iš kalėjimo.

PASTUOSE DINGSTA LAIKRAŠČIAI

Tarybinė spauda dejuoja, kad Lietuvos pastuose dingsta laikraščiai. Tarybinės spaudos daug spausdinama, bet ne visa pasiekia skaitytojus. Darbėnų paštas birželio mėn. šešis kartus vietoje 277 "Tiesos" egz. tegavęs 75-77 "Spaudos nepristatymas, vėlinimas, didžiausia networka skirstant spaudą vietose — nuolatinis reiškinys mūsų respublikose", — skundžiasi "Tiesa".

VIETOJ GĖLIU

(Partizanui Antanukui atminti)
Ruduo—Zinau, kad ir mūsų Tėvų Zemėj draikosi voratinkliai, prinokę vaisiai baigia kristi nuo medžių ir pageltę lapai nuauksina pakluonių takelius...

Lietuvis siuvėjas

J. SKINKIS

Sveikina pažistamus ir
klijantus

O Tu, miėlas Antaneli, guli ir ilgiesi atsigulęs amžinam miegui gražių Anykščių baltam smėly... Pakirto Tavo jaunystę negailestingo Tėvų Zemės mindžiotjo-Okupanto kulka...

Tu buvai jaunutis, tartum teprasiskleidžiantis gražiosios gėlės žiedas, Tau visas gyvenimas, visos gražiosios dienos — dar buvo prieš akis. Ejai gal tik devynioliktuosius, ar gal dvidešimtuosius buvai pradėjęs ir... kritai, tartum pakirstas jaunas ažuolėlis, ties Anykščiais. Tave ten ir palaidojo, nebuvo leista net į gimtini kampelį parvežti...

Sia baisią žinią mums pranešė laiškeliu vienas iš Tavo artimųjų. Pralindo tas laiškelis, vis dėlto, ir pro geležinę uždangą...

Ach, skaudu ir pagalvoti man, buvusiam Tavo kaimynui, apie tai. Prisimenu, aš buvau jau suaugęs, Tu buvai mažas, malonus berniukas. Tavo aukštokas, pagal amžių, ūgis, geltoni plaukai ir melynios akys, Tave darė itin patraukliu jaunuoliu. Mėgau ir mylėjau Tave, nors nežinojau, kad pačioje jaunystėje Tu sudėsi ant Tėvynės Aukuro savo brangiausią turtą — gyvybę. Nežinojau, kad Tavo širdies gilumoj, kartu su fiziniu brenkimu, auga ir herojiška dvasia...

Dėl žinomų priežasčių, aš čia nerašau nei Tavo pavardės, nei smulkesnio adreso, tačiau Tu tai suprasi ir įvertinsi. Šiuos kuklius žodžius aš noriu sudėti Tavo garbei, ant Tavo dar nespėjusio užželti kapo...

Nugirdęs šia baisiąją žinią, aš vis negalėjau nurimti ir kankinausi iš širdies skausmo. Kankinuosi ir šian-dien...

Ir daug tokių kapų žinau, dabar Lietuvoj yra p... Jūs aplaistėte didvyrišką kraują vos takelius, kuriais ir mes vaikščiojom, o dabar — vargstame išblaškyti po pasaulį. Mes tvirtai tikime, kad Jūsų gyvybių kaina bus išpirkta Lietuvai laisvė ir Teisybė pasaulyje atgaus savo teises. Garbė Jums užtai, brangūs mūsų Tėvų Zemės Sargai!...

Ir kas man belieka daugiau pasakyti iš tokios tolumos? Aš siunčiu Jums savo gilų atodūšį ir tariau: Testiprina Jūsų didžiąją auką likusius dar gyvus mūsų brolius ir teteikia jiems jėgų išverti iki galo. O ant Jūsų tylaus kapo ir netolimoj pakrūmėj tečiulba paukščiai ir tesuokia lakštingalos Jums garbės himnus!...

Pranys Alšėnas.

PADEKA

Mes, žiauraus likimo iš brangios Tėvynės atplėštieji lietuviai: Eleonora ir Pranas Ališauskai, šiuo metu gyveną ištremine Vokietijoje, reiškiamo nuoširdžiausią padėką savo broliui ir švogeriiui Alfonsui Augučiiui, gyv. Kanadoje, Toronto mieste, už didelį rūpinimąsi mūsų reikalais ir už šelpimą mūsų maisto produktais bei kitais dalykais.

Teatlygina Jums už tai Aukščiausiasis!

E. ir P. Ališauskai.
Vokietija, 1947, II. II.

***

Jei "N.L." kultūros žurnalas per keletą metų galėjo rodytis lietuvių visuomenėje, tai didelė dalis šio nuopelno priklauso p-nui LEONUI GUDUI.

Šis lietuvis daug savo laisvalaikio paaukavo veik vienas atlikdamas technikinį spausdinimo darbą. Jis dirbo be atlyginimo. Taip pat didelę padėką priklauso p-nams Kuprevičiams, darbui patalpas suteikusiems.

K. L. C. Taryba.

Tel: CH. 5020

Dr. Leon Carpentier

D A N T I S T A S

Daro peršvietimus (X-Rays)

2540 SHERBROOKE EAST, MONTREAL

(Ant Frontenac Kampo)

CRANK GRINDING

CYLINDER BORING

Su sventėmis sveikiname pažistamus ir remėjus

J. Ambrasas — L. Rugienius

MONTREAL MOTOR REBUILDERS

AUTO PARTS

AUTOMOTIVE MACHINISTS

MOTORS REBUILT & EXCHANGED

585, Prefontaine St.
corner St. Catherine

FRontenac 0879

DEMESIO

Jeigu norite apdrausti namą, baldus, automobilį, langus, biznį, gyvastį ir t.t. Prašau kreiptis žemiau pažymėtu antrašu, kur gausite TEISINGĄ ir SAŽININGĄ patarnavimą.

Albertas J. Norkeliūnas

GENERAL INSURANCE

405 Transportation Bldg. — 132 St. James St. W.

OFISO — Tel.: PLateau 1871

IS TEVISKES ZINIŲ BELAUKIANT

„Dėkui tau už laišką. Jis davė man jėgų iš čia išsikelti ir kitur naujos duonos pasiieškoti. Išvažiuojuame visi pas seserį“.

Iš vieno laiško.

Tėviškėje visi esame palikę artimųjų ir giminių. Daugelis musiškių, vos tik karo audros praužius, parašė jiems laiškų ir gavome pirmuosius atsakymus. Vieni gavome tiesiog iš jų, ju ranka rašytus, laiškų, o kitiems laiškai pasirodė kiek įtartinai ir keisti. Šiandieną, po dvejų metų, galime padaryti ir iš ano susirašinėjimo išvadą, nes turime aiškių viso to pasekų ženklų. Visi tie ženkliai mums, išgyvenusiems pirmąjį bolševikmetį, yra per daug ryškūs, kad reikėtų dar kas pridėti, nors mūsų broliams Amerikoje, kurie tų gautų iš namų laiškų ir spaudoje daug pasakelbė, gal dar ir ne visai aiškūs.

Vienas iš mūsų tremtinių prieš metus parašė laišką savo žmonai. Po pusės metų gavo laišką, nors ir ne jo rašytą, bet jis to laiško dar neįtarė, nors jis gyvenamosios jų vietos. Parašė kitą laišką, jau paklausdamas ir apie kai kuriuos žmones. Atsakymas buvo nelauktas: tariamai žmona visai neįprastai rašė apie meilę, pasiilgimą ir prisipyrusi prašė, kad skubiai grįžtų, nes grįžtantiems visos kaltės jau valdžios atleistos. Laiškas buvo išsiųstas taip pat iš Kauno, bet ne iš senosios gyvenamosios vietos. Dar vieną laišką parašė, dar kartą paklausė, kodėl pakeitusi gyvenamą vietą ir tt. Tarp kita ko pasiteiravo ir savo dukrelės. Tuoju metu laiške jis gavo jau dukrelės rašytą laiškutį, kuris pakeverzotus žodžius. Dabar jau pasidarė visa aišku, nes jo dukrelė dar 1943 m. buvo mirusi. Laiške buvo ir kitų nesąmonių, nors kodėl ji pakeitė gyvenamą vietą, nepaaiškino. Tarp kita ko jis gavo dar porą laiškų ir tariamai iš žmonos giminių, kuriuose buvo įtikinėjama, jog žmona Kaune gyvenanti. Netrukus tas žmogelis išsiaiškino, kad tas iš Kauno adresas yra žinomo valstybinio namo, kuriame, matyti, dabar yra kokio dalis istaigos, kuri rūpinasi su užsieniu susirašinėjančiais. Įniršęs vyras parašė piktą laišką, į kurį jau nebegavo jokio atsakymo. Vėliau žmogelis patyrė, kad jo žmona jau išvežta ir nežinia kur.

Kitas visai neseniai gavo laišką, kuriame jo tėvas įsako sūnui grįžti namo, nes valdžia visa atleidžianti. Sūnaus adresas tėvas gavęs iš valsčiaus komiteto. Laiškas rašytas paties tėvo, bet iš sakinių aiškiai sūnus atpažįsta, jog šis laiškas kito žmogaus diktutas, nes tokiaisakiniais tėvas niekada nesugebėjęs rašyti. Tik vienas esąs tikrai tėvo sakiny, kur jisai parašęs gana pridengtai, kas jo tikrai laukia, būtent kalėjimas.

ADMINISTRACIOS PRANESIMAS

Keletą pirmųjų „N. L.“ numerių esame priversti išleisti kas antrą savaitę. Ateityje, susitvarkius leidimo sąlygomis ir įsigijus pilną lietuvišką raidyną, leisime kas savaitę. Daugumai skaitytojų išsiunčiame „N. L.“ po keletą egzempliorių. Mes prašome juos išplatinti tarpe lietuvių ir paraginti užsisakyti.

Pradžioje mūsų laikraštis privalo išsilaikyti iš prenumeratų ir aukų, užtai maloniai prašome renkant prenumeratas nepamiršti ir aukų. Su pinigais siųskite ir aukotojų pavardes, kad galėtume garbingai skelbti mūsų rėmėjus — Prenumeratas ir pinigūs siųskite administracijai:

M. Arlauskaitė „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“ 6642 3rd Ave., Rosemount, Montreal, Q.

Viena sesuo rašo broliui, kad kai jis parašęs vienam savo draugui laiškutį, tai jų namus pradėjo tardyti, kur sūnus esąs pabėgęs. Sekantis sesers laiškas vėl labai būdingas, kuriame ji liepia broliui skubiai grįžti, jei nori dar tėvus savo senojoje sodyboje rasti. Prašo parašyti laišką tiesiog tėvams su pilnu adresu, kad tėvai tardomi turėtų kuo remtis ir įrodyti, jog jo Lietuvoje nėra, kad jis nesąs tarp partizanų. Ir apačioje dar prirašyta, kad visi pabėgusieji tégul skubiai rašo namo laiškus, jei nori pasitarnauti ir išsaugoti nuo tardymo namiškius. Jie aptys jau kelias kitur gyventi (?).

Ir galui, vieno būdingo laiško ištrauka, kuri tiesiog pasako, kodėl

iš tėviškės nuolat prašo laiškų rašyti ir kodėl visoki „geradariai“ siūlosi tarpininkauti ir tt. Tai atsakymas vieno mažžemio ir senyvo žmogaus, įmestas jau Vilniuje, nors jis gyvena Žemaitijoje. Laiškas labai trumpas, bet labai idomus:

„Dėkui tau už laišką. Jis davė man jėgų iš čia išsikelti ir kitur naujos duonos pasiieškoti. Išvažiuojuame visi pas seserį... Daugiau laiškų neraišyti“.

Laiškas rašytas jo dukters, o minėtoji sesuo jau 1941 m. išvežta į Sibirą. Ką nors pridėti ir aiškinti jau rodos nėra reikalo.

„Žiburiai“ P. Nečiūnas.

UKININKAI NORI DIRBTI

Lietuvių Ukininkų Sąjungos Raštas Kanados Žemės ūkio Ministeriui

Mūsų tėvynė Lietuva okupuota rusų komunistinės valdžios. Lietuvoje įvestas žiauriausias režimas, kokio kultūringo pasaulio istorija dar nežino. Visiškai panaikintos religijos, spaudos, žodžio, susirinkimų ir asmens laisvės. Kiekvienas žmogus be jokio teismo bet kuriuo laiku gali būti suimtas, padėtas į kalėjimą, deportuotas į Rusijos darbo vergų koncentracijos stovyklas arba nužudytas. Visa tai mes patys esame patyrę, gyvendami 1940—41 m. rusų komunistų okupuotoje Lietuvoje. Todėl kai 1944 met. rusų komunistiška kariuomenė vėl veržėsi į Lietuvą tūkstantčiai lietuvių bėgo nuo jos, kad išvengtų komunistiškos vergijos ir išgelbėti gyvybę. Daug tūkstančių lietuvių Hitlerio vokiečių valdžia, okupavusi Lietuvą, išvežė Vokietijon prievartotais darbams. Bet į komunistų pavergtą Lietuvą mes visi negalime ir nenorime grįžti. Negalime, nes grįžus mums grėstų persekiojimai ir mirtis. Nenorime dėl to, kad komunistiškas režimas, paneigęs pagrindines demokratijos laisves ir žmogaus teises, mums visiems yra nepriimtinas.

Lietuvių tauta savo kilme, religija, praeitimi, istorija, kalba, papročiais ir visa savo kultūra yra skirtinga nuo rusų ir kitų slavų tautų. Lietuviams visiškai svetimas rusų tautos Rytų Europoj įgyvendintas despotiškas komunistinis režimas. Lietuviai bauris komunistiniu despotizmu ir ilgisi Vakarų Pasaulio laisvos demokratiškos santvarkos. Komunistinis režimas Lietuvai primestas jėga prieš lietuvių tautos valią. Lietuviai yra demokratiška darbo žmonių tauta, nepaprastai prisirišusi prie savo tėvų religijos ir krašto papročių.

Apie 79% visų Lietuvos gyventojų verčiasi žemės ūkio darbu. Lietuvis žemdirbys myli savo amatą. Lietuvių prisirišimą prie žemės vaizduoja tautoje išgyvenusi tradicija paveldėti ūkius iš tėvų vaikams, iš vienos į kitą tos pačios šeimos kartą. Lietuviai žemės ūkio raidoje skiriami du laikotarpiai: iki pirmojo pasaulinio karo (1914-18 m.) ir po jo. Pirmane laikotarpyje Lietuva buvo rusų okupuota ir žemės ūkis labai apleistas ir primityvus. Tuo laiku iš Lietuvos tebuvo eksportuojami labai mažame kiekyje tik 3 žemės ūkio produktai: linų pluoštas, grūdai ir arkliai. Po pirmojo pasaulinio karo, atsikūrus Nepriklausomai Lietuvos Valstybei, žemės ūkis iš pagrindų pasikeitė. Gyvendamas savo valsybėje ir laisvoje demokratiškoje santvarkoje lietuvis ūkininkas pilnai galėjo išvystyti savo kūrybinius palinkimus. Nors Nepriklausoma Lietuva, teuzindama tik 55.670 ketv. kilom. plotą ir turėdama 2,550,000 gyventojų, buvo maža valstybė,

tačiau linų pluošto gamyboje Lietuva užėmė 3 vietą pasaulyje, po Rusijos ir Lenkijos, o jo eksporte 2 vietą pasaulyje, po Rusijos, kuri linų pluošto ne ką daugiau eksportavo už Lietuvą. Lietuvos Nepriklausomybės laikų buvo eksportuojama daugiau kaip 20 įvairių rūšių žemės ūkio produktų. Daugiausia iš Lietuvos eksportuota mėsos produktų. Iš jų didžiausią objektą sudarė bekonai. 1932 m. eksportuota 40.910 tonų bekonų. Taip pat paukštiena gan plačiai buvo eksportuojama. Lietuvos paukštiena, ypač viščiukai, pasaulinėje prekyboje laikomi buvo aukščiausios rūšies. Lietuvos kiaušinių eksportas sudarė gan stambias valstybės pajamas. Sviesto eksportas, pradėtas 1924 nuo nedidelio kiekio, 1938 m. pasiekė 18.000 tonų per metus. Pasaulinėje prekyboje Lietuvos sviestas laikomas buvo aukštos kokybės ir turėjo didelę paklausą. 1924-35 m. laikotarpyje iš Lietuvos eksportuota apie 109.800 tonų įvairių pieno produktų už maždaug 43,91 milijonus dolerių. Be to, iš Lietuvos gražiai tarpo arkliai, veislinių galvijų, sėmenų, įvairių javų grūdų, pašarinių žolių sėklų, daržovių ir šakniavaisių sėklų, bulvių ir kit. žemės ūkio produktų eksportas. Nepriklausomoje Lietuvoje pradėta auginti ir cukriniai runkeliai, kurių perdirbimui pastatyta 3 moderniškai fabrikai.

Nepriklausomos Lietuvos žemės ūkis pagamindavo apie 112% įvairių maisto produktų, vartojamų krašto gyventojamas išmaitinti. Iš visų Europos kraštų, proporcingai imant, Lietuvoje toji gamyba buvo didžiausia. O iš pasaulio kraštų žemės ūkio gamyboje Lietuvą pralenkė tik Naujoji Zelandija, Australija, Kanada ir kai kurie Amerikos kraštai. Iš to maisto produktų pertekliaus daugiau kaip 80% Lietuva eksportavo į Angliją.

Kanados žemės ūkyje vyrauja tos pačios kryptys kaip ir Lietuvoje. Taip pat klimato sąlygos tų dviejų kraštų labai panašios. Kanada ir Lietuva kultivuoja tas pačias žemės ūkio augalų kultūras ir laiko visai panašius žemės ūkio gyvulius. Prie Kanados žemės ūkio sąlygų lietuviai lengvai ir greitai galėtų prisitaikinti ir jame dirbdami daugiau atneštų naudos kaip iš skirtingų klimato ir ūkio sąlygų į Kanadą emigravę darbininkai. Todėl mes prašome palengvinti mūsų emigraciją į Kanadą.

Seka gausybė parašų

SKAITYKITE IR
PLATINKITE
„N. LIETUVĄ“

TAU TAUTIETI...

Atsisveikindamas tuomet pasakei, kad pats tikėjai, jog mes daugiau išsaudėme lietuvių. Tautiet, aš žinau, kad Tave tik pusiau įtikinau, kai kas turėdamas tikslą mus šmeižti jau prieš tai, pačiam kitaip nupasakojo ir visai nenuostabu, kad jais daugiau tiki, nes Tau pasakojo toks pat canadietis kaip ir Tu. Taip pat tą patį patvirtindavo ir Tavo mėgiamiausia spauda. Norėčiau dar kartą Tau papasakoti apie save. — Nesu turtuolis. Tėvai nuo amžių arė ir daug prakaito išliejo ant savo žemės gabalo. Aš esu lietuvis, kaip ir Tu, tik tarp mūsų skirtumas, kad aš iki 1944 mt. išgyvenau Lietuvoje, o Tu Kanadoje. Argi aš kaltas, kad raudonųjų „Išvadotojų“ praves tas kruvinas egzeliucijas mačiau savo akimis, kad netekau savo brangiausių artimųjų? Argi aš kaltas, kad antrieji rudieji, pasvadinę „Išlaisvintojaus“ lygiai taip pat naikino letuvius ir tuo pačiu mane? Argi aš kaltas kad nenorėdamas prisidėti prie jų kuriamos „Naujos Europos“, patekau į naikinamuosius K.L.? (Tokių yra ir „laisvių“ krašte SSSR, bet apie juos dar negalėsiu Tavęs įtikinti, teks palūkti). Argi ir todėl kaltas, kad išlaisviniams amerikiečiams ir anglų karinėms pajėgoms pareiškiau: „Negrįšiu į kraują pasrūvusių mano brangią Tėvynę!“

Tu, tautiet, vis tiek netiki, pilnai suprantu, nes ir aš jei nebūčiau visai savo akimis matęs, taip pat netikėčiau. Tu netiki, nes kiti kitaip sakė. Tau sunku suprasti kur yra teisybė. Dar kartą noriu Tau pabrėžti, kad kiti Tau kitaip pasakojusieji yra sukaldinti apgaulingos Kremliaus propagandos. Tautiet, siūlyčiau ir Tau savo akim visa pamatyti. Grįšk į

„laisvą laimingą“ Tarybų Lietuvą. Viena įsikalk, nevežk atminimui portretų Vakarų vyrų, nes gali iš karto atsidurti... Ten ne Kanada, kad ir svetimus dievus gali kabinėti ant sienos!

Žinau, kad Tu jau vėl pavadinsi mane fašistu. Tokia jau mano dalia, nes aš esu D.P. ir dėl to esu taip apšaukiamas. Nes aš esu gyvas liudininkas tikrojo gyvenimo „rojaus“, kuris šildomas konstitucinės „Stalino saulutės“. Tikrai, tautiet, pats įsitinksi, jei grįši Taryb. Lietuvon, kad vis dėlto teisybę Tau sakiau ir jei dar turėsi laimės išsprukti iš visagalės N.K.V.D. nagų, prisidėsi prie Tavo dabartinių banditų, kurie vis dėlto tikrumoje — geriausi tėvynės sūnūs — partizanai.

— D. P. —

ATSIUSTA PAMINĖTI

St. Yla „MEILE“. Išleido Šv. Sosto Delegatūra Vokietijoje, Nr. 6. Tiražas 3000 egz. 48 psl.

* * *

Vidūnas, „KALEJIMAS-LAISVEJIMAS“, 72 psl. Išleido Lietuvos Skautų Sąjungos Brolija Detmold, 1947 m.

* * *

„PRAGIEDRULIAI“ — Švedijoje gyvenančių lietuvių kultūros žurnalas Nr. 13, vienas iš rimtesniųjų leidinių išeivijoje. Adresas: J. Lingis, Helsinggat. 20, tr. 5, Stockholm.

* * *

„GIMTOJI ŠALIS“ Belgijoje gyvenančių lietuvių laikraštis Nr. 1 gražiai išleistas, daro malonų įspūdį. Adresas: I. Leliūnas, 57 rue du marais, Louvain.

Tel: Ofiso — CH. 5020

” Res. — AM. 9324

Dr. E. Andrukaitis

LIETUVYS
GYDYTOJAS

2540 Sherbrooke East, Montreal
(Ant Frontenac Kampo)

Kaip visada taip ir šventėms

Antanas Matulis

savo pažįstamiems ir pirkėjams
linki daug laimės

FISH & CHIPS
7682 EDWARD STREET
VILLE LA SALLE

Sveikinu su šventėmis mieluosius klijantus ir pažįstamus

JOSEPH KILIMONIS

CUSTOM TAILOR
for Ladies and Gents

Store
5303 Wellington St.
YOrk 8493

Res: 445 Richard Ave.
Tel.: YOrk 5672
Verdun

NUOSIRDUS SUSITIKIMAS

Mus, naujai išlipančius į Kanados kontinentą, jautriais žodžiais pasveikino malonūs kanadiečiai lietuviai per savo laikraštį "Nepriklausoma Lietuva".

Siandieną, jau truputį apsipratus ir daugiau susipažinus su naujuoju mums kraštu, mieląja ir simpatiską Kanadą, jaučiu malonią pareigą naujai atvykstančiųjų lietuvių vardu, nuoširdžiai nuoširdžiai padėkoti ir pasveikinti mieluosius Kanados lietuvius.

Mes, naujai atvykusieji, esame labai dėkingi Jums, seniai jau čia begyvenantiems lietuviams, už Jūsų parodytą nuoširdumą mums atvykstant, ir už visus Jūsų malonius patarimus, bepradedant mums nedrąsiai žengti pirmuosius šiame krašte žingsnius. Taip visa svetima, taip visur paklystame... Jūsų nuoširdumas ir dažnai materialinė pagalba, mus nepaprastai sužavėjo ir įkvėpė naujos drąsos ryžtingai įsijungti į Kanados tautiniai susipratusių visuomenę, siekiant mums visiems bendrojo ir didžiojo tikslo: laisvės mūsų Tėvynei!

Mes, naujai atvykusieji, pagarbiai lenkiame galvas, matydami Jūsų nuoširdumą ir Jūsų pastangas padėti visiems tremtyje esantiems mūsų tautiečiams. Jus likote ištikimi savo tautai, ištikimi tradiciniame lietuvių nuoširdume. Mums nepaslapstis yra, kad Jums, prieš 15-20 metų atvykusiems čia, be cento ir be kalbos, šio krašto, pirmieji žingsniai šiame laimę pažadčiame krašte ne vien rožėmis buvo kloti... Ne vienas lietuvių naujuoju gyvenimu čia nusivylė, ir, to išvadoje, nuėjo tarnauti svetimiems dievams... Tik per savą pastangas, darbą ir didelį taupumą, galite šiandieną džiaug-

tis tuo, kas šiandieną Jūs esate, ir katurite. O Jūsų ekonomine padėtimi šiandieną tikrai tenka tik džiaugtis: gražiai esate čia įsikūrę!

Bet Jus nepamirškite ir savo naujai atvykusiųjų, skaudaus likimo kankintųjų tautiečių. Nektartą teko man būti liudininku pasakojimuose apie Jūsų gerąją širdį: Antai, viena ką tik atvykusi lietuvaite pasakoja, kad jai viena lietuvių šeima, atidariusi savo drabužių spintą, pasakė: "Malonekite išsirinkti kas Jums labiausiai gautų pritikti"... Ir tokių atsitikimų nepirmas... Ar tai visa neprimena mūsų gerųjų motučių Lietuvoje kadaise, kada jos nemo-kamai priglausdavo išvargusį pakelevį, jį pavalgindavo ir net kelionėi ką nors idėdavo!... Kad ir už okeanų, toli nuo tėvynės, lietuvių širdis pasilieka visada lietuviškai!

Koks simboliškas mūsų susitikimas su Jumis! Jūs esate išvykę iš Lietuvos jau prieš daugelį metų, mes-neseniai. Jus palikote Lietuvą josios atsistatymo dienoje, mes pergyvenome josios visą nepriklausomojo gyvenimo žydėjimą. Jums išvystant, Lietuva buvo išvargusi, silpna, gimstančio kūdikio negalioje. Mūsų akys yra liudininkės gražiosios Lietuvos; kur kaip grybai po lietaus dygo nauji gražūs pastatai, kur buvo labai sąžiningai pravesta žemės reforma, kur tiek daug buvo išsimokinusių. Jūs apleidote Lietuvą dar nepatyrime ir varge; mes gi matėme gražiąsias josios nepriklausomo gyvenimo dienas, kurios tik Vytauto Didžiojo laikais tokios buvo... Jūs, seniai atvykusieji, dažnai apibieriate mus klausimais apie paskutiniųjų

nepriklausomojo gyvenimo metų Lietuvą. Mes, naujai atvykusieji, turime būti Jums nešykštūs, ir papasakoti daug daug gražių dalykų apie mūsų Tėvynę, kada ji buvo nepriklausoma, o lietuvis laisvas ir nepersekiojamas savo okupantų. Mūsų, naujai atvykusiųjų, ypač yra šventa pareiga bendrauti su Kanadoje gimusiu ir augusiu lietuviškuoju jaunimu, įdiegiant juose Amžinosios Lietuvos meilę ir amžiną jai ištikimybę.

Bet mes, naujai atvykusieji, turime šiame laisvės krašte ir daug ko pasimokyti. Mes jau ištisą septynetą metų gyvenome nenormaliose karo ir despotizmo sąlygose. Mums teko pergyventi daug žiarumų, daug nusivylimų. Per visą tą laiką, neišskiriant net lagerių Vokietijoje paskutiniuoju laiku, teko paklusoti diktatorių ar kariškių įstatymams... Ir šiandieną, staiga patekome į naują pasaulį, kur nebeseka politrukai, ir kur žmogus gali elgtis pagal savo nuožiūrą. Įvertinkime šios malonios šalies demokratinius principus ir nepanaudokime tos laisvės, gink Dieve, blogam. Mes, atvykusieji į Kanadą, esame pirmieji pionieriai. Nuo mūsų elgesio didele dalimi gali priklausyti ir tolimesnis lietuvių tremtinių įsileidimas į šį laisvės kraštą.

Mums yra žinoma, kad dėliai atvykusiųjų lietuvių darbo sąlygos yra gana sunkios, ypač mielių mūsų brolių miškuose. Mums taip pat yra gerai žinoma, kad nemažos dalies jų rankos yra nepripratusios prie sunkaus miškų kirtimo darbo. Bet taip pat mums gerai žinoma, kad lietuvis yra galvojęs žmogus ir ištvermingas... Ivairūs perskubūs išsireiškimai, laiškų ar draugų tarpe, ne kiek nepagerins jūsų reikalo. Priešingai, tai gautų tik tiems patarnauti, kurie mus ne Kanadoje, bet visai kitur matyti norėtų... Ištvėrė! Prieš penkiolika ar dvidešimt metų čia atvykę lietuviai būtų pavydėję jums, jei jie tuo laiku būtų tuojaus tokį darbą, kaip jūs šiandieną kad turite, gavę. Sis laikas yra mums visiems naujokams bandymo laikas. Jis bema-tant prabėgs. Bet šis bandymo laikas taip pat įrodys, ar buvome verti mes patekti į šį kraštą?... Išvykdami iš Vokietijos, mes širdyje prisiekėme nebijosime jokio darbo bei jokio vargo, kad tik nuvykus į užjūrį, kad tik patekus į laisvą šalį... Taip, mes ištvėrėme!

Mūsų mintys ir širdys yra visada su Jumis, kurie darbuojatės miškuose ar šiaip atokiau atskirti kur nors toliau nuo lietuvių kolonijų. Zinokite, kad kada jus grįšite iš miškų pas mus į miestus, mes sutiksime jus su išskėstomis rankomis ir mylinčiomis širdimis. Mes įjugsime jus į mūsų lietuvių visuomenę, o jūs padėsite mums.

Ir, pagaliau, vienas, bene, svarbiausių dalykų, taikomas pirmiau atvykusiesiems lietuviams, ir ypač mums naujai atvyksiems; nepamirškime mūsų bendro likimo brolių ir seserų Vokietijoje ir kituose Vakarų Europos kraštuose tremtyje! Padorus žmogus nepasitenkina vien savo laime. Ne, jis stengiasi pagal savo jėgas, sugebėjimą, ir sąlygas padėti ir kitiems. Ypač šventa yra mūsų misija padėti tremtyje mūsų tautiečiams, kad jų vis daugiau ir daugiau atvyktų į Kanadą. Vis naujų lietuvių pergabenimas mums Kanados lietuvinas yra garbės dalykas. Naujų affidavitų padarymas ar jiems padaryti su radimas gerų asmenų tebūna mūsų krikščioniškosios artimo meilės ir lietuviškojo patrijotizmo barometras.

Siandieninę lietuvių tragėdija negalima palyginti kokiai nors okupacijai, kada vien svetima karuomenė užima

kraštą. Ne, šiandieninė Lietuvos tragika tokia maštabe, kad dalykas eina apie lietuvių visos tautos visišką išnaikinimą. Kas truputį tik gavoja ir bent kiek geros valios turi, tas turi su tuo sutikti.

Lietuvos ir josios vaikų dabartinė padėtis, išsireiškiama Dr. K. Pakšto žodžiais yra panaši "laivui skęstančiam jūroje"... Lietuva—tai skęstantis laivas! Tik mažai dalelei dėl audros staigumo tepavyko išsigelbėti į gelbėjomosi valteles: pabėgti pas Vakarų Allijantus Vokietijoje ar kitose Europos valstybėse. Bet mes neturime pamiršti, kad tose gelbėjimose valtyse pabėgę lietuviai jau ištisus trejus metus beviltiškai vargsta, tiesdami rankas ir leidami vienbalsiai SOS balsus į visą kultūringą pasaulį: gelbėkite mus! Ar mūsų lietuviškos širdys nesistengs visais tik įmanomais būdais šiems nelaimingiesiems padėti?

Dešimtmečių bėgyje Amerikos kontinento lietuvių misija tėvynei Lietuvai buvo ir yra milžiniška. Kiek daug šie laimingo likimo vaikai pagelbėjo

prie Lietuvos atstatymo, nepriklausomybės paskelbimo ir vėliau. Kiek daug įžymių pastatų, mokyklų ir bažnyčių tėvynėje buvo pastatyta amerikiečių lietuvių aukomis! O ką jau bekaltėti apie moralią paramą. Net ir Laisvės Varpas Karo Muziejui Kaune yra gerųjų užjūrijos lietuvių auka.

Per antrąjį Pasaulinį Karą ir net po jo Apvaizda vėl lėmė mažajai lietuvių tautai išgerti iki dugno karčiausių skausmų ir nelaimių taure. Tauta pavergta, o josios vaikai negailestingai, lyg vėjo, išbalškinti visomis keturiomis pasaulio pusėmis, alkani ir paskirti beviltiškam likimui. Ir vėl, antruoju kartu, pasigirsta anų lietuvių tremtyje griaudus balsas: pagalbos, mes žūstame. Sis balsas perskrenda didįjį okeaną ir pasiekia naujai atvykusiųjų ar laiškų formoje mūsų ausis ir širdis.

Stai, mūsų, čia esančių, lietuvių misija Lietuvai ir lietuviams no šio karo!

Vardan tos Lietuvos vienybės žėdydi! Kun. P. Ažubalis.

*Sveikinu su Sventėmis mieluosius
klijantus ir pažįstamus*

GRO CER
5750 - 11th AVENUE
ROSEMOUNT

FRontenac 0578

J. Jonikas

*Sveikinu su Sventėmis mieluosius
klijantus ir pažįstamus*

Walter Fish & Chips
774 CHURCH AVENUE
VERDUN

YOrk 0381

W. Kiškis

*Sveikinu su Sventėmis mieluosius
klijantus ir pažįstamus*

J. SILICKAS
GROCER — BUTCHER
BEER & PORTER

5275 Ch. St. Paul.

FL. 0006

*Sveikinu su Sventėmis mieluosius
klijantus ir pažįstamus*

Richard's Meat Market
5898 VERDUN AVENUE
VERDUN

YOrk 0271

P. Petronis

*Šv. Kaledu ir Naujuju Metu proga sveikiname savo
malonius klijantus, remejus ir pažįstamus*

"VICTORIA"
Cleaners & Dyers Co.

J. KRIAUCELIUNAS
J. MATULAITIS
A. MAJAUSKAS

*Sveikinu su Sventėmis mieluosius
klijantus ir pažįstamus*

Grocer & Butcher
2101 JOLICOEUR ST.
VILLE-EMARD

Fltroy 0861

J. Givis

*Sveikinu su Sventėmis mieluosius
klijantus ir pažįstamus*

Grocer & Butcher
6670 - 28th AVENUE
ROSEMOUNT

CLairval 0273

W. Mackevicius

PAJIESKOJIMAI

Sofija, duktė Julijono, Dobužinskaitė-Aleksienienė, kilusi iš Pagojų vnk. Pabaisko v., Ukmergės aps., ieško giminių ir pažįstamų. Atsilipti "N.L." Adm.?

Kostas, sūnus Kosto, Aleksūnas kilęs iš Bičiūnų km., Vydžių v., Zarasų-Ežerėnų aps., ieško giminių ir pažįstamų. Atsilipti "N.L." Adm.

— Griškevičių Kazio ir žmonos (Gleiznytės), Zemaitkiemio v. Vengravos km.

— Petronis Bronius.

— Karpavičiaus Kazimiero sūnus Kazio, Ašmintos v. Pociūnų km.

— Adomaičių Jono ir Juozo Paežerių v., Strielėnų km.

— Šimėnas Juozas Papilių km., Panevėžio aps.

— Pušinskų Vinco ir Kazimiero. Vytauto g-vė, Jurbarko.

— Pušinskaičių Bronės ir Stefos. — Mimičiai, Šiaulių.

— Baukytės Pranės, Vaitkunų km., Svedasių v.

— Andrunovic Stanislovas.

— Gruodžio Liavo, Gelėžnių km. Egliškelių v.

— Srugio Martyno, Bartininkų km. Naumiesčio v.

— Liubinskų Juozo, Marcelės ir Onos.

— Selvestravičiaus Jono.

— Kuraičio Vinco, Būblėlių v., Ašmoniškų km.

— Chazeno Izaako, Anselvičiaus Heselio.

— Jonikio Jono, sūnus Domininko, Varlaukio parapijos, Kubiliškės km.

— Antanėlio Felikso, Švenčionių km., Rokiškio aps.

— Petkaus Kazimieros (Kalendaitės) Skudov., Klaišų km.,

— Ragulio Vaclo, Veprių v., Medinių km.,

— Paupio Antano, Veprių v., Kunigiškių km.

— Bariso Aleksandro Gudakiemio, Merkinės v.,

— Permimo Viktoro.

— Semuolis Antanas, Lukšių v., Plynių km.,

— Mikonių Albina Vabalninkų v., Buožių km.

— Mikonienė (Paskevičiūtė) Emilija, Vabalninkų miest.

— Vosyliūtės Anelės, Šunskių v., Tursučių km.,

— Petraiti Jurgi, Ruckai, Šakių aps.

— Tamosiūnas Juozas, Debeikių v., Surdegii km., Utenos aps.

— Vizbarytė Stasė (Valnerienė) Gižų v., Išlandžių km.,

— Kalvaičių Salemono ir Justino, Būblėlių v., Norvaišų km.,

— Stulgi Vlada, Gruzdžių v., Taurakių km.,

— Kačergių ir Kačergytės, Marijampolės aps.

— Rutkių Simano, Vlado ir Elzbiotos, Linkuvos v., Būtenių km.,

— Daujotų Joro ir Stasio, Joniškio aps.

— Antanavičiūtė Ona, Sančiai.

Atsilięsiejai prašomi savo adresą pranešti į "Nepriklausomos Lietuvos" Administraciją.

* * *

— Jeverauskus Juozą ir Antaną iš Lietuvos išvykę į Ameriką 1920 m.

— Nickus Juozą ir Vincą iš Lietuvos išvykę į Ameriką 1927 m.

— Macijauską Stasį, Žuveliškių km. Raseinių apskr., išvykę Kanadon 1928-30 m.

— Subačius Joną Kibyšių km. Alytaus apskr.,

— Vičią Aleksandrą (sūnus Adomo) išvykę į Kanadą 1931 m.

— Ginelevičiai Petras ir Povilas, Kėdainių apskr., Akmenių km.

— Zokas Steponas, Puslovio km., Šiaulių apskr.,

— Ramanauskaitė (Petrauskienė) Kazimiera, Čekiškės km., Kauno apskr.

— Gurlkį Feliksą

— Gundą Mykolą Dapšių km., Panevėžio apskr., išvykę Kanadon 1928 m.

— Petrulį Petrą, Migonių km., Šimonių valš., išvykę Kanadon 1925 m.

— Adomavičių Kazį, Žluktin-Pamušės km., Budbergo valš.,

— Žebrauskų J. (prašome atsilipti minėto asmens žmonai)

— Draugelytę (Radzevišienę) Mariją, Marijampolės apskr., Liudvina-valš., išvykę 1922-3 m.

— Bubelių Andrių, Kazį ir Antaną, Šunskių km., Marijampolės apskr.,

— Šemėžį Alfonsą, Švenčioniškio km., Panevėžio apskr., išvykę 1930 m.

SIRDINGIAUSIA MUSU PADEKA

Negalime surasti žodžių, kad galėtume visiems tinkamai išreikšti mūsų dėkingumą, už gilią užuojautą didžioje skausmo valandoje, netekus Mylimo Vyro ir Brangaus Tėvelio. Norime nuoširdžiai padėkoti mūsų giminačiams Jonui, Marijai ir Onutei Jonikiams, geraširdžiams prieteliams J. P. Juškevičiams, A. Navickui, M. Vaikšnoriui, L. Giriniui, A. Račiunienei ir M. Ylienei kurie labai daug mums padėjo visuose reikaluose ir taip rūpinosi, nesigailėdami savęs kad tik mums palengvinti.

Ačiū labai berbiuam klebonui J. Bobinui už rūpestį laidotuvių dienoje, taip iškilmingai malonėjo tą dieną viską sutvarkyti bažnyčioje. Taipgi dėkojame Jonui ir Vytautui Mikalauskams, Jonui Juškevičiui ir Robertui Bohemier už patarnavimą laike laidotuvių.

Tariame širdingą ačiū giminėms, draugams ir prieteliams už ukas Šv. Mišių ir gėles: O. Mikalauskienėi, J. M. O. Jonikiams, J. M. Mikalauskams ir šeimai, J. M. Pakuliams ir šeimai, J. O. V. Grigalauksams ir J. A. E. Norkeliūnams iš Detroit, Mich., A. Pakului, A. Mikalauskaitei, S. M. Plopiams, V. M. Mikalauskams, A. Forsow, J. A. C. Lapointe, A. O. Yukneliams, Kun. J. Bobinui, Kun. A. Vilkaičiui, Kun. S. Vembrei iš Athol Mass., J. M. J. Bačiavi-

čiams iš Bridgeport Conn., Juozui Tumšai, J. D. Cress ir S. V. Bridževaičiams iš Detroit Mich., M. B. Ambrasams iš Merchantville N.J., F. B. Miliauskams iš Boston Mass., J. A. Yakavoniams iš Bridgewater Mass., K. A. Juškevičiams ir F. Šukui iš Rochester N.Y., P. Svitrienei ir Onutei iš Naticoke Pa., V. M. Švitrams iš Pittston Pa., V. Valantiejenei iš Maspeth N.Y., V. Rimdeikai ir J. O. Vaškeliams ir šeimai iš Toronto Ont., M. Janulaitytei iš Greene Maine, Kanados Lietuvių Centro Tarybai, K. L. Moterių Sekcijai, Lietuviams Tremtiniais Kanadoje (dėka Jului Jūrėnui ir Leonui Giriniui) Šv. Kazimiero ir Sv. Jono Labdarinai Draugijai, Nekalto Prasišėjimo Panelės Švenčiausios Draugijai, D. L. K. Vytauto Nepr. Klūbui, J. P. Juškevičiams, M. Juškevičienei, M. Vilimienėi, J. M. Andrušioniams, A. Navickui, M. Vadvkšnoriui, M. Bobinienei ir šeimai, J. M. Ramanauskams, J. Balsiams, F. Dubauskui, J. M. Naujokams, K. A. Stankams, J. M. Žemadčiams, P. A. Girniam, S. Žižiunienei, P. A. Botyriams, J. E. R. Baršauskams, V. O. Mičiuliams, O. Jasiunienei, J. Leskevičiui, Marijai Aukštaitei ir šeimai, G. J. Rukšėnams, Leonui Guilui, A. A. Račiūnams, D. M. Ylams ir šeimai, J. O. Ruzgaičiams ir šeimai, A. Z. Veršinskamsi, L. Čeckauskui, J. O. Čičinskams ir šeimai, J. M. Leknickams, J. O. G. Kuprevičiams, J. M. Dunčikams, V. M. Škudams, J. O. Matuliams, J. M. R. Kilmoniams, V. Kiškams, J. Jūrėnams, P. Januškiams, P. Petroniams, J. Jokubauskams, J. Motuzams, J. Vaitekūnams, P. Liauskams, J. Šilkauskams, J. Gyviams, P. Lubienei, P. Gudams, J. Venskams, P. Klimavičiams, J. Gauriams, J. Kriaučiūnams, M. Lukošiams, P. Motiečiams, J. Laurinaičiams, P. Bendžaičiams, P. Bagužiams, P. Migilai iš Chicagos Ill., Mr. Mrs. H. Spector, Mrs. K. Fraid, George Fruit Store, Florist Brūlė, Ludger-Duvernay Mokytojams ir mokiniais

— Lesevičiūtė Apolonė, Giraičių km., Seinų-Lazdijų apskr.

— Guščiūtė Mikasė, Briediškių km., Marijampolės apskr.

— Lobis Vincas, emigravo 1903-10 m. laikotarpyje.

— Šlekys Vincas Sarakų km., Šunskių valš., išvykę į Kanadą 1928-29 m.

— Luckus Joną ir Juozą Vilkaviškio apskr.,

— Stadalnikaitė Ona duktė Jono, Vilkaviškio aps. Būdos km.

— Eidukas Boleslovas, Veronių km. Šiaulių aps.

— Mozerytės Zosės ir Onos, Gailiškių km. Tauragės aps.

— Dovidaitis Pranas išvykęs km. Šakių aps.

— Daubaras Pranas išvykęs Kanadon 1926 m.

— Tautkus Stasys, Lygudų km. Šiaulių aps.

— Rudovyčių Fisdorą Švėkšnos miest. Tauragės aps. Išvykę 1926 m. su Albertu Šubertu, kurio adresas taip pat nežinomas.

— Vizbarytė (Valnerienė) Stasė, Išlandžių km. Vilkaviškio aps.

— Karinuzą Kazį, sūnus Mykolo, Muskabadių km. Vilkaviškio aps.

— Burneikaitę duktę Antano Viesniui km. Telšiu v.

— Černiauskas Pranas, Kisiniškių km. Alvito v.

— Šiurna Prana

— Klemka Vladas, atvykęs į Kanadą 1929 m. dabar gyvena Windsor, Ont.

Prašau minėti asmens atsilipti, arba kas žino ju antrašus pranešti J. Yokubynas, 17 Marchmount Rd., Toronto 4, Ont.

Priimkite mūsų padėką už užuojautos telegramas ir laiškus: Jonui Ylai Chicagos Ill., P. Walter Highland Calif., Juozui Benui, Broniui Mozurui Longlac Ont., P. Adamonui Regan Ont., B. Vengrui Valora Ont., J. Damburui vardu atvykusiu lietuvių Agava Ont., B. Navickaitei vardu atvykusiu Winnipeg'o lietuvių. Dr. A. Gervydui Scranton Pa., M. Macytei Chicagos Ill., Klierikui A. Navickiui Hinsdale Ill., E. Paurazienei ir M. Samuels Detroit Mich., V. V. Treigiams Simcoe Ont., Kanados Lietuvių Tarybai Totonto Skyrui, Moterių Grupei "Daina" Toronto Ont., J. M. G. B. Yokubynams Toronto Ont., P. Zavadskų Šeimai, St. Boniface Man., E. O. Boles Merchantville N.J., S. Stankienei Rodney Ont., A. Norkeliūnui, V. M. Alanskams, S. Nargelai, E. Zarnauskams, K. K. Žižiunams, M. M. G. Mackevičiams, V. Norusevičiui ir šeimai, V. A. Nemeikams, V. S. S. Arkauskams, P. Bernotienei, P. Yarmalinskams, J. V. Lankiams, P. G. Akombams, A. Baltrušui, Teamens Ont.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie atsilankė ir šermenis ir dalyvavo aidotuvėse. Visa užuojauta mums parodyta suteikė daug stiprybės pernešti tą didelį širdies skausmą.

Ona Arlauskienė ir duktė Marija.

PIRMOJI LIETUVIO TREMTINIO MIRTIS KANADOS MISKUOSE

1947 m. lapkričio 6 d. mirė lietuvis Justinas Valatkaitis su pirmuoju transportu atvykęs iš Vokietijos D.P. stovyklos, Velionis gimė 1918 m. balandžio 1 d., Šakių apskr., Būblėlių valš., Maternų kaime ūkininko šeimoje. Laimingai išgyvenęs praėjusio

karo žiaurumus, kaip tremtinys Vokietijoje ir raudonųjų ir rudųjų okupacijų sunkumus tėvynėje. Patekęs į Kanadą, tikėjosi čia pradėti naują laimingesnį gyvenimą ir sukurti sau ir savo pavergtai tėvynei šviesesnį rytojų. Staigi ir nelaukta mirtis, nuo įtempto ir sunkaus darbo miškuose, pakirto jo jauną ir stiprią gyvybę. Velionis mirė Sioux - Loukout ligo-ninėje nuo tulžies išsiliejimo, ir čia vietos karių kapuose, stovyklos darbo draugų ir vietos lietuvių palydėtas, buvo palaidotas.

Tebūnie Tau lengva Justinai Kanados žemelė.

Nuliūdę Tavo darbo draugai.
305 Stovykla, The Great Lakes
Paper Co. Ltd., Valora, Ont.

TARPTAUTINĖS KALBOS PAMOKOS

Esperanto yra tarptautinė kalba. Tą kalbą mokančių yra, nors po nedaug, bet visame pasaulyje. Tat šią kalbą mokėti yra labai įdomu ir naudinga. Esperanto kalboje eina laikraščiai ir knygos. Tarptautinės kalbos idėja už taiką, tarptautinį bendradarbiavimą ir žmoniškumą ir savosios tautos ir žmoniškumą ir savosios tauties kalbos gerbimą. Mokėdami Esperanto susikalbėsime visame pasaulyje.

Todėl mokinkitės Esperanto kalbą. Su savais ir savame kraste — sava kalba, o su svetimais Esperanto. Kadangi Esperanto yra labai lengva kalba ir tariaama kaip rašoma tai ją lengvai galima išmokti per laiškus. Kas nori šią kalbą išmokti arba apie ją daugiau sužinoti tuojau rašykite laišką. Laišką apmokėkite gražiais pašto ženklais ir nepamirškite atsakymo kupono.

"J.D. Esperanto Pamokos"
Mützelburg,
24 Flensburg,
Germany.

Sveikinu su Sventėmis mieluosius
klijantus ir pažįstamus

RIGO Fish & Chips
5101 BANNANTYNE STREET

VERDUN

* * *

J. Staniulis

FR. 5054

Linksmu švenčių pažįstamiems
ir pirkėjams

Jonas Andrukaitis

EPICIER
Biere - Porter

GROCE
Beer - Porter

Open every night for Beer only
Ouvert tous les soirs avec livraison

1442 LAFONTAINE ST.
1730 FRONTENAC ST.

UZUOJAUTA

Brangiam lietuviui ir mylimiausiajam šeimos tėveliui
JUOZUI ARLAUSKUI mirus, nuoširdžiai užuojautą
reiškiu, didžio liudėsio valandoje, poniai O. Arlauskienėi
ir p-lei M. Arlauskaitei.

JULIUS JURENAS

Triju metu senumo

PARDUODAMAS NAMAS

Irengtas pagal paskutinius moderniškous
statybos patogumus.

Ten pat išnuomuojuama geram bizniui

KRAUTUVE

Kreiptis: Ville La Salle, 167, 5th Ave.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaguoja: Redakcinis Kolektyvas

Leidžia: Kanados Lietuvių Centro Taryba

Published by: Lithuanian League of Canada

Prenumerata Metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$3.00	Canada	\$3.00
Užsieny	3.50	Other Countries	3.50

REDAKCIJOS ANTRAŠAS

6642 Third Ave., Rosemount,

Montreal 36, Quebec, Canada

ZINIOS IS KANADOS

MONTREAL

Šių metų lapkričio mėn. 11 d. Montrealyje p. Juškevičių, namuose ivyko Kanados Lietuvių Tremtiniams Gelbeti Kometeto posėdis.

Vidutiniškai perrinkta. Pareigomis pasiskirstė sekančiai:

Pirm. P. Juškevičius
Vice-pirm. A. Sakalas
Protokl. Sekr. A. F. Navikevičius
Emigrac. reik. sekr. A. Norkeliūnas

Iždininkas J. Jurėnas
L. Girinis išrinktas kaip tremtinių reikalų žinovas ir patarėjas.

Ta pat dieną nutarė kreiptis per spaudą ir kitomis priemonėmis ieškoti būdų rasti darbdavius, kurie galėtų, garantuoti didesniai skaičiui lietuvių įvažiuoti į Kanadą.

Montrealio lietuviškoji visuomenė šiam komitetui mielai pritaria ir reikaluose remia.

Sėkmės gerbiama komitetui. Naujai atvažiuosieji tikrai jus mylės ir amžinai liks dėkingi.

J. Savickas

DIDŽ. LIET. KUNIGAIKŠČIO VYTAUTO KLUBAS

Perrinko vėl vieniems metams senąją buvusią valdybą. Ilgametis, lietuvių visuomenei žinomas ir gerbiamas pirmininkas p. Vilkaitis, nors ir atsisakė, bet visų prašomas dar sutiko pasilikti.

Šiuo metu naujai atvažiuojantieji lietuviai ir lietuvaits stvoja klubanariais, jie tikisi, kad po kiek laiko D. L. K. Vytauto klubas pasidarys lietuvių kultūros ir veikimo centras. Pirmininkui Vilkaičiui už supratimą lietuviško reikalo visi dėkoja.

Klubietis

LIETUVIŲ KLUBO JAUNIMAS

Čia gimusio lietuvių jaunimo iniciatyva prie Klubo gražiai veikia būrelis jaunuolių. Daro sueigas, pasiūlymus, žaidimus. Viskas vyksta lietuviškoje dvasioje tik anglų kalboje. Šiuo metu organizuojamas Klubo jaunimo choras, kuriame iniciatoriai maloniai kviečia dalyvauti ir neseniai atvykusius lietuvaits. Žinoma, jos įneš daug naujo. Girdėti, kad netrukus atsirasi iniciatorių organizuoti Lietuvių Skautų draugovę, lietuvių sporto ratelį, tautinio meno šokių ir kt.

Tarp gražiai veikiančio jaunimo kartais pasirodo ir keletas suklaidintų veidų iš kurių prašneka "Juozapo Tėvo" idėjos. Bet didesnioji dalis jaunimo jau pilnai supranta, kad nepakely su tais, kuriais nori nusikratyti ne tik krašto valdžia, bet ir susipratusi visuomenė.

Šie veidai arba supras savo klaidą, arba turės pranykti iš gražiai veikiančio jaunimo tarpo. Malonu, kad ir šio laikraščio redakcija žada įvesti jaunimui skyrių.

O. Jurevičiūtė

GRAŽI VAKARIENE

Lapkričio mėn. 29 d. lietuvių katalikų parapijos salėje buvo sukurta naujos bažnyčios statymo naudai iškilminga vakariene. Visų gerbiamas Klebonas Bobinas susirinkusius gražiais žodžiais pasveikino. Linkėtina, kad ir ateityje kilnų reikalą lietuvių paremtų.

—Parapijietis

MONTREALIO VYČIAI

Gražus jaunimo būrelis susiorganizavo į Montrealio "Vyčių" skyrių. Juos remia visuose reikaluose ir patalpas duoda mylimas parapijos Klebonas Bobinas.

Nors dar tik pradžia, bet darbo vaisiai jau matosi. Valio Vytiečiai! Regina.

TORONTO

"DAINOS" GRUPĖS KONCERTAS

Lapkričio 15 d., "DAINA" turėjo savo šeštą iš eilės metinį koncertą.

Sia proga, turėjome garbės ir didelio malonumo išgirsti dainuojant poniją Sofiją Adomaitienę. Lietuvos Operos solistę, kuri tik praeitą vasarą su savo vyru, inž. p. Adomaičiu, atvyko iš tremties Vokietijoje ir dabartiniu laiku gyvena Gary Ind. U.S.A.

Ponia Adomaitienė žavėjo publiką savo puikiu balsu ir skoningai parinktu repertuaru, bet nemažiau ji užkariavo širdį dainiečių ir kitų Torontiečių, savo simpatingumu ir maloniai atviru būdu, širdingu lietuviškumu ir artimiškumu. Ilgai, ilgai, Jos atsilankymą minėsime.

Šiame koncerte, turėjome malonumo susitikti su daugeliu naujai iš Vokietijos atvykusiu tremtinių. P. P. Treigiu giminaitės net tautiniais rūbais pasipuošusios atvyko ir tikrai gražiai atrodė.

Tremtinių vardu kalbėjo Kun. J. Ažubalis, tik-ką iš Svedijos atvykęs Kun. J. Tadaraukas ir V. Jancevičius. Neseniai atvykus su savo mamyte II metų Žilinskaitė jautriai deklamavo apie vargus tremtyje.

Bendrai paėmus, koncertas buvo pasekmingas visais atvejais ir atnešė gražaus pelno labdarai.

Maria F. Yokubynienė.

ISLEIS KANADOS SOCIAL-DEMOKRATŲ PROGRAMĄ LIETUVIŲ KALBA

Toronto lietuvių socialdemokratų organizacija (C. C. F. skyrius) daro reikalingus žygius išleisti minėtą programą lietuvių kalba. Bus įdomu su ja susipažinti Kanados lietuviams piliečiams, kurie turi rinkimų teisę. Iš jos bus galima patirti, kas yra C. C. F. ko ji siekiasi ir ką ji darys, kai bus išrinkta į valdžią. Nemažiau naudinga bus susipažinti su ja ir naujai atvykusiesiems tautiečiams, kurie bus aktingi šios šalies visuomeninio ir politinio gyvenimo veikėjai.

Kanados socialdemokratai pritaria šiam sumanymui ir žada finansuoti šį reikalą.

Iš „Naujienu“ — J. N.

NAUJAI

ATVYKSTANČIUJU DĖMESIUI

Atitinkamose valdžios istaigose buvo pasiteirauta dėl naujai atvykstančiųjų iš Vokietijos į Kanadą teisinės padėties. Taip pat buvo užsiminta ir dėl komunistinės spaudos varomos šmeižtų akcijos prieš atvykstančiuosius.

Užklausėjai buvo patikinti, kad naujai atvykusieji tremtiniai yra tolygiai krašto įstatymais saugomi, kaip ir patys kanadiečiai. Apšmeižti pavieniai asmenys gali bendra tvarka skustis teisingumo organams, o dėl varomos akcijos prieš visus atvykstančiuosius buvo patarta surinkti visą medžiagą ir pateikti kartu su atitinkamu memorandumu.

KANADOS LIETUVIAI LAUKIA SAVO TAUTEČIU

Kaip žinome Kanados lietuviai rūpinasi, kad būtų, įleistas didesnis lietuvių tremtinių skaičius į šią šalį. Atvykstančius darbams ir pas šeimas gausiai pasitinka uoste, kad gavus daugiau informacijų. Pas gimines išvykęs š. m. spalio 7 dieną Satkevičius rašo, kad jiems atvykus į uostą, spalio 16 dieną, juos pasitiko virš 300 lietuvių. Jie pavaišinę juos cigaretėmis, kava ir kitais gardumynais. Visi klausinėjo apie savo gimines ir pažįstamus Vokietijoje. Skundėsi, kad neturi pakankamai informacijų ir negali surasti giminių. Tarp atvykusiųjų, pasitikti buvo ir keliolika lietuvių „raudonųjų“. Jie pirmiausiai pasiteiravo, kodėl jie nėvyko į Lietuvą, o į Kanadą. Atvykusieji lietuviai palinkėjo jiems patiemis nuvykti į Stalino valdomą Lietuvą. Nepagailėjo jiems ir vietos lietuvių. Pasak jų, juk jie neseniai landžiojo po Kanados valdžios istaigas, kad neišleistų tremtinių. Tad ko dabar jie landžioja ir ieško pažįstamų? Atvykusiesiems lietuvių ir valdžios istaigos padėjo susirasti savo gimines ir darbovietes. Moteris, kurios vyko iš anglų zonos namų ruošos darbams, pasitiko vienuolės. Jos pažadėjo jas globoti ir lydėti iki bus paskirtos ir darbus. Atvažiuos iš Montrealio į Toronto čia pasitiko ir globojo juos Raudonojo Kryžiaus pirmininkas Jokubynas. Jis savo automobiliu važinėjo į stotį ir kitur, teikė visas informacijas ir t.t. Jokubyno sūnus esąs karininkas ir duktė dirbanti viename aviacijos štabe. Pirmi išpūdziai, kaip rašo Satkevičius, Kanadoj esą labai geri.

"MINTIS"

DAR TRUPUTIS

Redakcija pageidauja rašinius ir Korespondencijas gauti perrašytus mašinėlė. Išimtis miške dirbantiems vyrams. Jų rankraščius redakcija perrašys.

Kartu tenka apgailestauti, kad šis "N. L." numeris išėjo kiek silpnokas ir su nemažai korektūros klaidų jam sustiprėti duokime truputį laiko Artimiausioje ateityje numatoma įvesti literatūros, jaunimo ir moterų skyriai. Jiems vadovauti kviečiame atsiliepti šių šryčių žinovams. Lietuviai Dr. Andriukaičiui dėkojame už suteiktą redaguoti sveikatos skyriui.

Toronto, Winipege ir kitose didesnėse lietuvių kolonijose bei miškų kempėse, redakcija pataria sudaryti mažus "NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI" atstovauti spaudos skyrelius. Jie privalėtų rūpintis nuolatinių žinių tiekimu iš savo kolonijų ir išplėsti "N. L." skaitytojų tinklą. Šis darbas turėtų būti dirbamas neatidėliojant.

Redakcija

EMIGRACIJOS REIKALU

Europoje gyvenančių lietuvių D. P. tarpe šandie, bene daugiausiai rūpimi klausimai — emigracija. Viena iš aktualiausių emigracijos kraštų ir yra Kanados žemynas. Kad nors dalinai supažindinti lietuviškai kalbančio visuomenės su naujuoju Kanados emigracijos įstatymu, dedu keletą įstatymo ištraukų ir patarimų.

1. Ka galima į Kanadą atsiimti?

- a) vyrą žmoną
- b) sūnų ir dukterį
- c) brolių ar seserį (jei vedę tai kartu vyrą arba žmoną ir nevedusius vaikus brolvaikius, kurie neturi 21 m. amž.

2) Gali įvažiuoti ūkininkai ir darbininkai jei:

- a) turi užtektinai savo turto ukininkauti ir isikurti Kanadoje, arba
- b) dirbs savo giminaičio ukyje arba
- c) atvažiuos dirbs ūkyje, kuris jam garantavo atvažiuavimą ir darbą.
- d) Miškų ir kasyklų darbininkai jei jie turi patyrimo.

3) Galima kviesti mergaitę arba

jaunikaitį vedybu tikslu, jei įrodoma, kad atvažiuavę pilnai galės išlaikyti.

Visiems be išimties kvietėjai privalo įrodyti, kad jie garantuoja jų išlaikymą.

Kanados vyriausybė griežtai laikosi aukščiau paminėtų punktų. Teko matyti nemažą aplikacijų, kurios pagal įstatymą turėtų būti priimtinos, bet emigracijos skyriaus atmetos. Taipogi pasirodė, kad atsikviesti iš amerikiečių zonos yra daug sunkiau, negu iš britų.

Patariu, kvietėjui pildant įvažiuavimo aplikaciją gauti bet kurio ukininko garantiją. Tada reikalas bus tikras, nes vyriausybė be išimties darbo jėga nori aprūpinti ukininkus.

Norintieji patekti į šį kraštą taip pat pirmenybę turi ukininkai ir darbininkai. Dalis mūsų ūkininkų sūnų užmiršta, kad jis yra ukininkas, o rašosi, vėliau įgyto mokslo laipsnius, bei titulus, tuč pakenkdamai savo įvažiuavimui.

A. Norkeliūnas.

Žemiau išvardinti Montreal'io gyventojai sveikina savo pažįstamus ir draugus Šv. Kaledu ir Naujuju Metu proga.

Stasys Yaspelkis
Stasys Stankunas
Teofilus Subačius
"Palangos" restoranas

Linksmu Švenčiu visiems pažįstamiems ir remėjams

JONAS JACKUNAS

Pool Room

2078 FRONTENAC ST.

2820 ALLARD ST.,
Montreal 20.

Tel. TRENmore 1135

Victoria
CLEANERS & DYERS CO.

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome nuo lietaus apsiastus, dėl kurių uždedame "Drex", kas neperleidžia vandens ir duoda gražinę išvaizdą.

Taipgi valome visokios rūšies karpetas ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius.

Kiekvieną orderį pajimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garatuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRENmore 1135 (galima pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučeliūnas
J. Matulaitis
A. Majauskas